

Lagrådsremiss

Elcertifikatssystemet – några frågor inom kontrollstation 2017

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 2 mars 2017

Ibrahim Baylan

Egon Abresparr
(Miljö- och energidepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Lagrådsremissen innehåller förslag till ändringar i lagen (2011:1200) om elcertifikat. Ändringarna innebär att kvoterna för beräkning av kvotplikten, som i dag finns i lagen, ska flyttas till förordningen (2011:1480) om elcertifikat och att värden för de terawattimmar som ska användas för beräkning av kvoterna ska anges i lagen. Lagförslaget innehåller inte de värdena, eftersom det nya målet för elcertifikatssystemet som tagits fram genom en ramöverenskommelse om den svenska energipolitiken mellan Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet de gröna, Centerpartiet och Kristdemokraterna inte behandlas i remissen. Planeringen är att ramöverenskommelsens mål och värden för terawattimmarna ska presenteras i den proposition som utarbetas efter Lagrådets granskning av lagrådsremissen.

I lagrådsremissen föreslås bestämmelser som anger vilka ändringar av kvoterna, så kallade tekniska justeringar, som får göras och hur sådana justeringar ska göras.

I remissen finns även förslag som innebär förändringar i kvotplikten för vissa leveranser av el bland annat till laddstationer för fordon.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat	4
3	Ärendet och dess beredning	11
4	Elcertifikatssystemet	12
5	Förändringar av kvotkurvan	13
5.1	Kvotkurvan bör flyttas till förordningen om elcertifikat	13
5.2	Beräkning av tekniska justeringar	16
5.3	Tidpunkter för tekniska justeringar av kvotkurvan	19
6	Riksdagens mål för elcertifikatssystemet bör framgå av lagen	21
7	Förenklingar i kvotplikten för bland annat leveranser av el till laddstationer	22
8	Ikraftträdande	25
9	Konsekvenser	25
10	Författningskommentar	28
Bilaga 1	Sammanfattning av Energimyndighetens rapport ER 2016:09	35
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanserna	38
Bilaga 3	Sammanfattning av Energimyndighetens rapport ER 2016:19	39
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna	45
Bilaga 5	Promemorians lagförslag	46
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanserna	53

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (2011:1200) om elcertifikat dels att 1 kap. 1 och 2 §§ och 4 kap. 1, 4, 6 och 8 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas nio nya paragrafer, 4 kap. 1 a, 1 b, 5 a–5 f och 12 a §§, och närmast före 4 kap. 5 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag syftar till att främja produktion av förnybar el.

Denna lag syftar till att främja produktion av förnybar el *för att*

1. inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden med Norge

a) år 2020 nå målet om att finansiera 15,2 terawattimmar ny förnybar elproduktion, och

b) för perioden fram till 2035 uppfylla volymrelaterade förpliktelser, och

2. år 2020 nå det nationella målet om att finansiera 30 terawattimmar ny förnybar elproduktion jämfört med år 2002.

2 §¹

I denna lag betyder:

I denna lag betyder

1. förnybar el: elektricitet som produceras av förnybara energikällor eller torv,

2. förnybar energikälla: biobränsle, geotermisk energi, solenergi, vattenkraft, vindkraft och vågenergi,

3. anläggning: elproduktionsanläggning med en eller flera produktionsenheter bakom samma mätpunkt,

4. elcertifikat: bevis som har utfärdats enligt denna lag eller av en annan stat enligt en sådan internationell överenskommelse som avses i 5 §, och som innehåller uppgift om att förnybar el har producerats,

5. kvotplikt: skyldighet att inneha och annullera elcertifikat i förhållande till försäljning eller användning av el,

¹ Senaste lydelse 2012:399.

6. *beräkningsår*: det kalenderår som föregår den annullering som enligt 4 kap. 11 § sker den 1 april,

7. *elleverantör*: den som yrkesmässigt levererar el, 7. *elleverantör*: den som yrkesmässigt levererar el i en elanvändares uttagspunkt,

8. *elintensiv industri*: företag eller del av ett företag som utgör en egen verksamhet eller verksamhetsgren, där det

a) bedrivs och under de senaste tre åren har bedrivits industriell tillverkning i en process där det använts i genomsnitt minst 190 megawattimmar el för varje miljon kronor av förädlingsvärdet,

b) bedrivs ny verksamhet med industriell tillverkning i en process där det används eller beräknas användas i genomsnitt minst 190 megawattimmar el för varje miljon kronor av förädlingsvärdet, eller

c) bedrivs verksamhet för vilken avdrag får göras för skatt på elektrisk kraft enligt 11 kap. 9 § 2, 3 eller 5 lagen (1994:1776) om skatt på energi,

9. *förädlingsvärde*: skillnaden mellan den elintensiva industrins

– sammanlagda omsättning, det vill säga intäkter från försålda varor och utförda tjänster, inräknat egna uttag, som ingår i företagets normala verksamhet (nettoomsättningen), förändring av varulager, aktiverat arbete för egen räkning, övriga rörelseintäkter samt ränteintäkter, och

– sammanlagda inköp, det vill säga alla rörelsekostnader, inräknat avskrivningar och nedskrivningar på tillgångar, samt räntekostnader dock inte personalkostnader, inräknat arbetsgivaravgifter och kostnader för inhyrd personal.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som avses med biobränsle i första stycket 2.

4 kap.

1 §

Kvotpliktiga är

1. elleverantörer,

2. elanvändare som använder el som de själva producerat om mängden använd el uppgår till mer än 60 megawattimmar per beräkningsår och har producerats i en anläggning med en installerad effekt som är högre än 50 kilowatt,

3. elanvändare i den utsträckning de har använt el som de har importerat eller köpt på den nordiska elbörsen, *och*

3. elanvändare i den utsträckning de har använt el som de har importerat eller köpt på den nordiska elbörsen,

4. elproducenter som producerar el i ett nät som används utan stöd av nätkoncession, om mängden levererad el uppgår till mer än 60 megawattimmar per beräkningsår och om elen yrkesmässigt levereras vidare till användare som tar ut elen på samma nät, och

4. elintensiva industrier som har registrerats.

Kvotplikten inträder när

1. en elleverantör börjar leverera el,

2. en elanvändare börjar använda el som avses i första stycket 2 eller 3, eller

3. en elintensiv industri har registrerats.

Kvotplikten upphör när

1. en elleverantör upphör att leverera el,

2. en elanvändare upphör att använda el som avses i första stycket 2 eller 3, eller

3. en elintensiv industri har avregistrerats.

5. elintensiva industrier som har registrerats.

1 a §

Kvotplikten inträder när en

1. elleverantör börjar leverera el,

2. elanvändare börjar använda el som avses i 1 § 2 eller 3,

3. elproducent börjar leverera el som avses i 1 § 4, eller

4. elintensiv industri har registrerats.

1 b §

Kvotplikten upphör när en

1. elleverantör upphör att leverera el,

2. elanvändare upphör att använda el som avses i 1 § 2 eller 3,

3. elproducent upphör att leverera el som avses i 1 § 4, eller

4. elintensiv industri har avregistrerats.

Kvotplikten ska beräknas genom att *multiplitera* det antal megawattimmar el som sålts eller använts under beräkningsåret med den kvot *som* för beräkningsåret *anges inom parentes enligt följande*:

- 2003 (0,074),
- 2004 (0,081),
- 2005 (0,104),
- 2006 (0,126),
- 2007 (0,151),
- 2008 (0,163),
- 2009 (0,170),
- 2010 (0,179),
- 2011 (0,179),
- 2012 (0,179),
- 2013 (0,135),
- 2014 (0,142),
- 2015 (0,143),
- 2016 (0,231),
- 2017 (0,247),
- 2018 (0,270),
- 2019 (0,291),
- 2020 (0,288),
- 2021 (0,272),
- 2022 (0,257),
- 2023 (0,244),
- 2024 (0,227),
- 2025 (0,206),
- 2026 (0,183),
- 2027 (0,162),
- 2028 (0,146),
- 2029 (0,130),
- 2030 (0,114),
- 2031 (0,094),
- 2032 (0,076),
- 2033 (0,052),
- 2034 (0,028), och
- 2035 (0,013).

Om den beräknade kvotplikten inte omfattar elcertifikat till ett heltal, ska antalet avrundas till närmaste heltal.

Kvotplikten ska beräknas genom att det antal megawattimmar el som sålts eller använts under beräkningsåret *multiplieras* med den kvot för beräkningsåret *som anges i föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 12 a §.*

² Senaste lydelse 2015:624.

Regeringens bestämmande av kvot för beräkning av kvotplikt

5 a §

Den kvot som avses i 4 § ska bestämmas genom att en grundterm för beräkningsåret summeras med en justeringsterm för samma år.

5 b §

Grundtermen ska bestämmas genom att det antal terawattimmar som anges inom parentes för beräkningsåret divideras med den prognostiserade kvotpliktiga elanvändningen för samma år:

- 2018 (terawattimmar),
- 2019 (terawattimmar),
- 2020 (terawattimmar),
- 2021 (terawattimmar),
- 2022 (terawattimmar),
- 2023 (terawattimmar),
- 2024 (terawattimmar),
- 2025 (terawattimmar),
- 2026 (terawattimmar),
- 2027 (terawattimmar),
- 2028 (terawattimmar),
- 2029 (terawattimmar),
- 2030 (terawattimmar),
- 2031 (terawattimmar),
- 2032 (terawattimmar),
- 2033 (terawattimmar),
- 2034 (terawattimmar), och
- 2035 (terawattimmar).

5 c §

Justeringstermen ska bestämmas genom att avvikelser för beräkningsåret divideras med den prognostiserade kvotpliktiga elanvändningen för samma år.

Avvikelserna ska avse skillnaden mellan å ena sidan faktiska och nya prognostiserade beräkningar och å andra sidan tidigare beräkningar för beräkningsåret i fråga om annullering, med utgångspunkt i

1. produktion i anläggningar som godkändes för tilldelning av elcertifikat före den 1 januari 2012, och

2. kvotpliktig elanvändning, om beräkningen avser avvikelser för åren innan det år som justerings-termerna ska gälla från.

5 d §

Avvikelse som avser åren efter det år som justeringstermerna ska gälla från ska läggas på de beräk-ningsår då avvikelserna inträffar.

5 e §

Avvikelse som avser åren innan det år som justeringstermerna ska gälla från ska normalt läggas på endast detta år eller på detta år och det närmast efterföljande året. Avvikelse får dock vid behov fördelas på det år som justerings-termerna ska gälla från och högst tre av de efterföljande åren. Avvik-else ska fördelas jämnt över de år som avvikelserna läggs ut på.

5 f §

Kvoter för beräkning av kvotplik-ten ska bestämmas minst vartannat år till och med år 2035. Kvoterna ska bestämmas senast året innan det år de ska träda i kraft.

6 §

Den som är kvotpliktig enligt 1 § första stycket 1, 2 eller 3 ska skrift-ligen anmäla detta till tillsynsmy-n-digheten. Anmälan ska ske senast två veckor efter det att kvotplikten inträdde. Tillsynsmyndigheten ska registrera den kvotpliktige.

Om tillsynsmyndigheten har en välgrundad anledning att anta att någon är kvotpliktig enligt 1 §

Den som är kvotpliktig enligt 1 § 1, 2, 3 eller 4 ska skriftligen anmäla detta till tillsynsmyndigheten. An-mälan ska göras senast två veckor efter det att kvotplikten inträdde. Tillsynsmyndigheten ska registrera den kvotpliktige.

Om tillsynsmyndigheten har en välgrundad anledning att anta att någon är kvotpliktig enligt 1 §

första stycket 1, 2 eller 3 utan att ha gjort en anmälan om det ska myndigheten registrera denne. Innan en sådan registrering sker, ska den som berörs av åtgärden få tillfälle att yttra sig.

Ett beslut om registrering gäller omedelbart.

1, 2, 3 eller 4 utan att ha gjort en anmälan om det, ska myndigheten registrera denne. Innan en sådan registrering görs, ska den som berörs av åtgärden få tillfälle att yttra sig.

8 §

Den som inte längre är kvotpliktig enligt 1 § *första stycket 1, 2 eller 3* ska skriftligen göra en anmälan om detta till tillsynsmyndigheten. Anmälan ska göras senast två veckor efter det att kvotplikten upphörde. Tillsynsmyndigheten ska avregistrera den som anmälan avser.

Om tillsynsmyndigheten har anledning att anta att någons kvotplikt har upphört utan att den registrerade har gjort en anmälan som avses i första stycket, ska myndigheten avregistrera denne. Innan avregistrering *sker*, ska den som berörs av åtgärden få tillfälle att yttra sig.

Ett beslut om avregistrering gäller omedelbart.

Den som inte längre är kvotpliktig enligt 1 § *1, 2, 3 eller 4* ska skriftligen göra en anmälan om detta till tillsynsmyndigheten. Anmälan ska göras senast två veckor efter det att kvotplikten upphörde. Tillsynsmyndigheten ska avregistrera den som anmälan avser.

Om tillsynsmyndigheten har anledning att anta att någons kvotplikt har upphört utan att den registrerade har gjort en anmälan som avses i första stycket, ska myndigheten avregistrera denne. Innan avregistrering *görs*, ska den som berörs av åtgärden få tillfälle att yttra sig.

12 a §

Regeringen får meddela föreskrifter om de kvoter som ska gälla för beräkning av kvotplikten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.

3 Ärendet och dess beredning

Den 24 september 2015 fick Statens energimyndighet (Energimyndigheten) i uppdrag att inför kontrollstationen 2017 för elcertifikatssystemet utreda frågor om justering av kvotkurvan, tidpunkt för godkännande av anläggningar, marknadsförbättrande åtgärder, torvens utveckling och elcertifikatssystemets utveckling efter 2020 (dnr M2015/03314/Ee). De fyra första frågorna skulle rapporteras till Miljö- och energidepartementet senast den 30 juni 2016. Frågan om elcertifikatssystemets utveckling efter 2020 skulle rapporteras senast den 18 oktober 2016. Den 9 juni 2016 redovisade Energimyndigheten den första delen av uppdraget i rapporten Kontrollstation 2017 för elcertifikatssystemet – en delredovisning, ER 2016:09 (dnr M2016/01587/Ee). En sammanfattning av rapporten finns i *bilaga 1*. Rapporten har remitterats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*.

En ramöverenskommelse om den svenska energipolitiken, som bland annat innebär ett nytt mål för elcertifikatssystemet på 18 terawattimmar till 2030, träffades den 10 juni 2016 mellan Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet de gröna, Centerpartiet och Kristdemokraterna. I ramöverenskommelsen angavs att Energimyndigheten skulle få i uppdrag att ta fram förslag på utformning av kvotkurvan för elcertifikaten efter 2020. Energimyndigheten fick ett sådant uppdrag den 1 september 2016. Uppdraget skulle rapporteras till Miljö- och energidepartementet senast den 18 oktober 2016. Den 17 oktober 2016 redovisade Energimyndigheten samlat uppdraget om elcertifikatssystemets utveckling efter 2020 och uppdraget om utformning av kvotkurvan för elcertifikaten efter 2020 i rapporten Kontrollstation 2017 för elcertifikatssystemet – Delredovisning 2 och förslag på kvoter för 18 TWh till 2030, ER 2016:19 (dnr M2016/02399/Ee). En sammanfattning av rapporten finns i *bilaga 3*. Rapporten har remitterats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Rapportens förslag behandlas inte i denna lagrådsremiss utan kommer att hanteras i den proposition som utarbetas efter Lagrådets granskning av lagrådsremissen.

Energiföretagen kom den 29 juni 2016 in till Regeringskansliet med en begäran om att lagen (2011:1200) om elcertifikat ska ändras så att en aktör som endast levererar el via laddningsstationer inte ska vara kvotpliktig (dnr M2016/01780/Ee).

Med anledning av de förslag om flytt av kvotkurvan och hantering av tekniska justeringar som Energimyndigheten lämnade i sin rapport den 9 juni 2016 och Energiföretagens begäran har en promemoria med förslag till ändringar i lagen om elcertifikat tagits fram inom Regeringskansliet (dnr M2016/02715/R). Promemorians lagförslag finns i *bilaga 5*. Promemorian har remitterats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*. Varken det remitterade förslaget eller förslaget i denna lagrådsremiss anger några värden för de terawattimmar som ska vara utgångspunkt vid beräkningen av kvotpliktens storlek. Det nya mål för elcertifikatssystemet som tagits fram genom ramöverenskommelsen be-

handlas nämligen inte i det här ärendet. Planeringen är att ramöverenskommelsens mål och värden för terawattimmarna ska presenteras i den kommande propositionen.

4 Elcertifikatssystemet

Den 1 maj 2003 infördes elcertifikatssystemet för att främja en ökad elproduktion från förnybara energikällor. Elcertifikatssystemet ersatte huvuddelen av tidigare drifts- och investeringsstöd till förnybar elproduktion. Bestämmelser om systemet finns i lagen (2011:1200) om elcertifikat, förordningen (2011:1480) om elcertifikat och i föreskrifter som meddelats av Energimyndigheten, som är tillsynsmyndighet.

Elcertifikatssystemet är ett marknadsbaserat stödsystem. Producenter av förnybar el tilldelas under vissa förutsättningar elcertifikat av staten. En efterfrågan på certifikaten skapas genom att det i lagen om elcertifikat finns en skyldighet för bland annat elleverantörer och vissa andra elanvändare att köpa och annullera elcertifikat i förhållande till sin försäljning respektive användning av el (kvotplikt). På det sättet skapas en marknad för elcertifikat som innebär att förnybar el kan produceras kostnadseffektivt. Storleken på kvotplikten speglar hur mycket förnybar elproduktion som måste finansieras för att målen inom systemet ska nås. Man kan alltså säga att det finns både mål och finansieringsåtaganden inom elcertifikatssystemet.

Elproducenter som har en elproduktion som uppfyller kraven i lagen om elcertifikat får ett elcertifikat för varje megawattimme el som de producerar. Elcertifikat får tilldelas för produktionen av el i högst 15 år, dock längst till utgången av år 2035, som systemet ser ut i dag. Den mängd elcertifikat som ska köpas av de kvotpliktiga elanvändarna – kvotplikten – ändras från år till år. Hur stor kvotplikten är för ett givet år framgår i dag av 4 kap. 4 § lagen om elcertifikat.

Målet inom elcertifikatssystemet var inledningsvis att produktionen av förnybar el skulle öka med 10 terawattimmar till 2010. Målet har höjts vid flera tillfällen och elcertifikatssystemet har förlängts i omgångar från 2010 till det nuvarande slutåret 2035.

Elcertifikatsmarknaden är sedan den 1 januari 2012 gemensam med Norge. Samarbetet om den gemensamma elcertifikatsmarknaden regleras i ett bilaterat avtal mellan Sverige och Norge. I avtalet regleras bland annat målet för den gemensamma marknaden fram till 2020 samt volymrelaterade förpliktelser. Det samlade målet för ny förnybar elproduktion inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden är 28,4 terawattimmar till 2020. Sveriges mål är att finansiera 30 terawattimmar förnybar elproduktion till 2020 jämfört med 2002, vilket inom den gemensamma marknaden med Norge innebär ett mål om att finansiera 15,2 terawattimmar ny förnybar elproduktion till 2020. De volymrelaterade förpliktelserna innebär att elcertifikat ska annulleras till 2020 och totalt under hela perioden fram till och med 2035 motsvarande 198 terawattimmar för perioden mellan 2012 och 2035 och 30 terawattimmar för perioden mellan 2016 till 2035.

5 Förändringar av kvotkurvan

5.1 Kvotkurvan bör flyttas till förordningen om elcertifikat

Regeringens förslag: Regeringen får meddela föreskrifter om de kvoter som ska gälla för beräkning av kvotplikten. Kvotplikten ska beräknas genom att det antal megawattimmar el som sålts eller använts under beräkningsåret multipliceras med den kvot för beräkningsåret som anges i föreskrifter som regeringen har meddelat. Kvoten för beräkning av kvotplikten ska bestämmas genom att en grundterm för beräkningsåret summeras med en justeringsterm för samma år. Grundtermen ska bestämmas genom att det antal terawattimmar som anges i lagen för varje beräkningsår från och med 2018 till och med 2035 divideras med den prognostiserade kvotpliktiga elanvändningen för samma år.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget. *Vattenfall* anser att det är oklart hur övergången ska göras från lag till förordning vad gäller justering av kvotkurvan och att det är viktigt att justeringen av kvotkurvan kommer in i en förordning från och med 2018.

Skälen för regeringens förslag

Kvoter för beräkning av kvotplikten har sedan elcertifikatssystemet infördes 2003 funnits i lagen om elcertifikat. Kvoterna kan behöva ändras av två anledningar. Den ena är om det kommer nya mål för systemet. Den andra är om de prognoser som ligger till grund för beräkningar av kvoter framåt i tiden avviker från faktiska värden eller tidigare prognostiserade värden. Detta händer när faktiska värden blir kända och nya prognoser tas fram. Då måste justeringar göras för att säkerställa att elcertifikatssystemets mål för ny förnybar elproduktion ska kunna nås. Förändringar av kvoterna har varit kopplade till regelbundna kontrollstationer och riksdagens medverkan har bedömts vara nödvändig för stabilitet och förutsägbarhet för aktörerna.

Efter att samarbetet med Norge om en gemensam elcertifikatsmarknad inleddes den 1 januari 2012 har Sverige och Norge diskuterat frågan om det finns behov av att göra så kallade tekniska justeringar av kvoterna oftare än vart fjärde år, och om kvotkurvan bör flyttas till förordningsnivå för att möjliggöra en snabbare process för sådana justeringar. I avtalet om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat som träffades mellan Sverige och Norge den 8 april 2015 anges särskilt att parterna i samband med den andra kontrollstationen för den gemensamma elcertifikatsmarknaden – kontrollstation 2017 – ska värdera om kvotkurvan kan författningsregleras så att justeringar av de årliga elcertifi-

katskvoterna som följer av de avtal som ingåtts mellan Sverige och Norge om en gemensam marknad för elcertifikat inte ska behöva vara föremål för lagändring. Energimyndigheten fick därför i regleringsbrevet för 2016 i uppdrag att analysera frågan om författningsreglering av kvotkurvan.

Energimyndigheten föreslår att kvotkurvan flyttas till förordningsnivå

Energimyndigheten föreslår i sin rapport Kontrollstation 2017 för elcertifikatssystemet, ER 2016:09, att kvotkurvan ska flyttas från lagen till förordningen om elcertifikat. Myndigheten motiverar förslaget med att ledtiden för tekniska justeringar skulle bli kortare, att eventuella avvikelser mot prognostiserade värden kan korrigeras snabbare och att sannolikheten för underskott på elcertifikat därigenom skulle reduceras.

Kvoter för beräkning av kvotplikten bör finnas i förordningen om elcertifikat

Bedömningen i denna lagrådsremiss är att en kvotkurva som kan bli föremål för tekniska justeringar bör finnas i förordningen om elcertifikat. Ledtiden för sådana justeringar kan därigenom kortas, vilket innebär att eventuella avvikelser mot prognostiserade värden, exempelvis elanvändningen, kan korrigeras snabbare. Marknaden för elcertifikat gynnas av en snabb process för tekniska justeringar av kvotkurvan. Samtliga remissinstanser som har yttrat sig i frågan är positiva till förslaget att flytta kvotkurvan från lagen till förordningen. För att elcertifikatssystemet ska fungera är det viktigt att en förordning med kvoter finns på plats den 1 januari 2018 då lagändringarna föreslås träda i kraft. Detta är också inriktningen på det fortsatta arbetet.

Regeringen bör få bemyndigande att meddela föreskrifter om kvoterna

Bestämmelser om kvoter för beräkning av kvotplikt är av det slaget att de med stöd av ett normgivningsbemyndigande kan meddelas i en förordning.

Det bör förtydligas i lagen vad som är en teknisk justering

Om kvoterna för beräkning av kvotplikt, det vill säga den kvotkurva som i dag finns i lagen, flyttas till förordningsnivå bör det tydligt beskrivas i lagen vilka förändringar av kvotkurvan som regeringen får göra och vad som är en teknisk justering. Riksdagen bör även fortsättningsvis besluta om nya mål för elcertifikatssystemet.

Vid kontrollstationen 2015 utarbetades principer för tekniska justeringar. Principerna redovisas i Energimyndighetens rapport Kontrollstation 2017 för elcertifikatssystemet, ER 2016:09. Enligt dessa principer är det fråga om en teknisk justering när kvotkurvan, dvs. tidigare framräknade kvoter, justeras för faktiska och prognostiserade avvikelser i förhållande till tidigare använda prognoser i fråga om elanvändning och produktion i de anläggningar som godkändes före den 1 januari 2012.

Grundtermer och justeringstermer

De principer som Energimyndigheten tidigare använt för beräkning av förslag till nya kvoter bör huvudsakligen även fortsättningsvis användas för beräkning av den grund som bör vara utgångspunkt när kvoterna för beräkning av kvotplikt tas fram. Principerna redovisas i rapporten Kontrollstation 2017 för elcertifikatssystemet, ER 2016:09, och innebär bland annat att den totala efterfrågan på elcertifikat för ett beräkningsår divideras med prognostiserad kvotpliktig elanvändning för samma år. Efterfrågan beräknas med utgångspunkt i mål och finansieringsåtagande för systemet. Efterfrågan innefattar även den volym som motsvarar annullering av elcertifikat från anläggningar som är elcertifikatsberättigade och togs i drift före 2012 innan samarbetet med Norge inleddes – den så kallade övergångsordningen – och den volym som motsvarar den ingående reserven som består av elcertifikat som utfärdats men inte annullerats före 2012. Den kvotpliktiga elanvändningen baseras på antaganden utifrån prognoser som Energimyndigheten tar fram.

För att beskriva momenten för beräkning av de kvoter som ska framgå av förordningen om elcertifikat bör nya uttryck införas i lagen om elcertifikat. Ordet grundterm är lämpligt att använda för det tal som ska bli föremål för en teknisk justering. Grundtermen bör ha sin utgångspunkt i den beräknade efterfrågan på elcertifikat, dvs. den efterfrågan som beräknas med utgångspunkt i mål, finansieringsåtagande, övergångsordning och ingående reserv. Efterfrågan bör anges i terawattimmar. Den kvotkurva som i dag finns i 4 kap. 4 § lagen om elcertifikat bör alltså ersättas av en bestämmelse som anger de terawattimmar för varje beräkningsår som ska användas för beräkning av grundtermer. Grundtermen bör beräknas genom att det antal terawattimmar som anges i lagen för beräkningsåret divideras med den prognostiserade kvotpliktiga elanvändningen för samma år. Genom förslaget om att kvoterna för beräkning av kvotplikten ska flyttas till förordningen om elcertifikat bör även lagens bestämmelse om avrundning i de fall elcertifikaten inte utgör ett heltal flyttas till förordningen.

Det tal som motsvarar en teknisk justering bör benämnas justeringsterm. Förslag om hur justeringstermen ska räknas fram finns i nästa avsnitt.

Det bör vara summan av grundtermen och justeringstermen för ett beräkningsår som ska bli den kvot för beräkning av kvotplikten som ska framgå av förordningen. En bestämmelse om detta bör tas in i lagen.

Lagrådsremissens förslag handlar om flytten av kvotkurvan från lagen till en förordning och de lagändringar som hänger samman med det. De värden som omhändertar det nya målet från ramöverenskommelsen anges inte i förslaget och behöver inte finnas för att förstå den lagtekniska lösningen. Värdena kommer att uppdateras i den kommande propositionen.

5.2 Beräkning av tekniska justeringar

Regeringens förslag: Justeringstermen ska bestämmas genom att avvikelser för beräkningsåret divideras med den prognostiserade kvotpliktiga elanvändningen för samma år.

Avvikelseerna ska avse skillnaden mellan å ena sidan faktiska och nya prognostiserade beräkningar och å andra sidan tidigare beräkningar för beräkningsåret i fråga om annullering – med utgångspunkt i dels produktion i anläggningar som godkändes för tilldelning av elcertifikat före den 1 januari 2012, dels kvotpliktig elanvändning i de fall beräkningen avser avvikelser för åren innan det år som justeringstermerna ska gälla från.

Avvikelseer som avser åren efter det år som justeringstermerna ska gälla från ska läggas på de beräkningsår då avvikelserna inträffar. Avvikelseer som avser åren innan det år som justeringstermerna ska gälla från ska normalt läggas på endast detta år eller detta år och det närmast efterföljande året. Avvikelseerna får dock vid behov fördelas på det år som justeringstermerna ska gälla från och högst tre av de efterföljande åren. Avvikelseerna ska fördelas jämnt över åren de läggs ut på.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Förslaget om hur avvikelser ska fördelas har i regeringens förslag ändrats så att fördelningen normalt ska göras över ett eller två år. Regeringens förslag innebär inget bemyndigande att meddela föreskrifter om fördelningen.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Sveriges Energiföreningars Riksorganisation (SERO) anser att tekniska justeringar ska spridas på två år, inte fyra år. *Skogsindustrierna* anser att vid justering av kvotkurvan ska mindre volymer vid behov kunna fördelas på en kortare tidsperiod än fyra år. *Svensk Vindenergi* och *Svensk Vindkraftförening* anser att avvikelserna ska fördelas över max två år. *Vattenfall* anser att hela justeringen bör läggas på ett år, det kommande året. *Energiföretagen*, *E.ON* och *Näringslivets regelrådet* anser att en teknisk justering bör få genomslag i kvotkurvan först efter tre år. *Energiföretagen* anser att en sådan lösning skulle göra det möjligt för elhandlarna att fortsätta erbjuda flerårliga fastprisavtal utan faktiska justeringar under en treårsperiod. *E.ON* anser vidare att avvikelserna bör läggas på det fjärde året samt att det bör anges i lagtexten hur många år avvikelserna ska fördelas på.

Skälen för regeringens förslag

Förutsägbarhet och stabilitet har alltid varit ledord för hanteringen av elcertifikatssystemet. Det är av yttersta vikt att elcertifikatsmarknaden kan fungera med så få störningar som möjligt och att det är tydligt vilka ändringar i kvotkurvan som regeringen får göra på förordningsnivå. En

sådan styrning kan endast åstadkommas om lagbestämmelserna uttryckligen anvisar hur justeringar ska göras.

Justeringsprinciper

Den första tekniska justeringen av kvotkurvan inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden genomfördes i både Sverige och Norge vid kontrollstationen 2015. I samband med den justeringen utarbetades principer för att avvikelser från kvotkurvan skulle kunna hanteras på ett förutsägbart sätt. Justeringsprinciperna redovisades i Energimyndighetens rapport Kontrollstation 2015 för elcertifikatssystemet. I uppdraget inför kontrollstation 2017 angavs att eventuella justeringar av kvotkurvan skulle göras enligt samma principer som användes 2015.

Enligt de principer som utarbetats ska kvotkurvan justeras för avvikelser mellan faktisk annullering (kvotpliktig elanvändning) och den förväntade annulleringen (prognos om kvotpliktig elanvändning) som användes vid beräkning av gällande kvoter. Den ska även justeras för avvikelser mellan faktisk tilldelning (produktion) till anläggningar inom övergångsordningen, dvs. anläggningar som godkändes för tilldelning av elcertifikat före den 1 januari 2012, och den förväntade tilldelningen till sådana anläggningar som användes vid beräkning av gällande kvoter.

Justeringsterm

Beräkningen av de avvikelser som utgör den tekniska justeringen innebär en jämförelse mellan de värden som användes för kvotpliktig elanvändning och tilldelning av elcertifikat till anläggningar inom övergångsordningen när gällande kvoter beräknades och uppgifter om faktisk kvotpliktig elanvändning liksom faktisk tilldelning till anläggningar inom övergångsordningen. Tidigare värden ska också stämmas av mot nya prognoser. Beräkningen kommer att resultera i ett tal som bör benämnas justeringsterm. I elcertifikatslagen bör det regleras att justeringstermen ska bestämmas genom att avvikelser för beräkningsåret divideras med den prognostiserade kvotpliktiga elanvändningen för samma år.

Vidare bör lagen innehålla en bestämmelse om hur avvikelserna ska beräknas. Avvikelseerna ska avse skillnaden mellan å ena sidan faktiska och nya prognostiserade beräkningar och å andra sidan tidigare beräkningar för beräkningsåret i fråga om annullering med utgångspunkt i produktion i anläggningar som godkändes för tilldelning av elcertifikat före den 1 januari 2012 och kvotpliktig elanvändning om beräkningen avser avvikelser för åren innan det år som justeringstermerna ska gälla från.

Som framgår av förra avsnittet är det summan av grundtermen och justeringstermen som, enligt förslaget i denna lagrådsremiss, ska bli den kvot för beräkning av kvotplikt som kommer att finnas i elcertifikatsförordningen.

Kvoterna för beräkning av kvotplikt bör baseras på underlag från Energimyndigheten

Det är Energimyndigheten som genom uppdrag från regeringen hittills har tagit fram underlag och prognoser för ändringar av kvoterna i lagen om elcertifikat. Myndigheten bör även fortsättningsvis ha denna uppgift. Inriktningen är att det ska regleras i elcertifikatsförordningen att tillsyns-

myndigheten ska ta fram förslag på grundtermer och justeringstermer och redovisa underlag för beräkning av avvikelser till regeringen när nya kvoter för beräkning av kvotplikten ska fastställas.

Fördelning av avvikelser

För att mål och finansieringsåtaganden ska nås måste avvikelser som beräknas fördelas ut på åren framåt i tiden. Avvikelser som beräknas för åren efter det år som justeringstermerna ska gälla från och som beror på ändrade prognoser för produktion i anläggningar som togs i drift före den 1 januari 2012, bör läggas ut på de beräkningsår då avvikelserna inträffar. Den nya prognosen för kvotpliktig elanvändning finns med vid bestämmandet av grundtermen och justeringstermen för dessa år.

Avvikelser för åren innan det år som justeringstermerna ska gälla från kan inte allokeras på det år då avvikelserna inträffar eftersom kvoterna inte kan ändras retroaktivt. Sådana avvikelser måste därför fördelas över åren från och med det år då nya kvoter ska träda i kraft. Bedömningen är dock att dessa avvikelser inte bör kunna läggas ut på hur många år som helst utan det bör finnas en begränsning i tid. Avvikelseerna, som i huvudsak beror på ändrade faktiska förhållanden men till viss del även på nya prognoser för det eller de år statistik saknas, riskerar annars att påverka marknaden på ett negativt sätt. Vid Kontrollstation 2015 blev sådana avvikelser jämnt fördelade över fyra år. Energimyndigheten har föreslagit i sin rapport Kontrollstation 2017 för elcertifikatssystemet, ER 2016:09, att dessa avvikelser även fortsättningsvis ska fördelas jämnt över fyra år. En fördelning över en kortare tidsperiod än fyra år förordas dock av de flesta remissinstanser. Regeringen delar dessa remissinstansers uppfattning. De avvikelser som räknas fram bör fördelas ut på kvoterna i närtid för att inte orsaka att tidigare obalanser finns med i systemet under alltför många år. Det som *Energiföretagen, Näringslivets regelnämnd* och *E.ON* framför om att en teknisk justering bör få genomslag i kvotkurvan först efter tre år är mot denna bakgrund därför inte ett alternativ även om en sådan lösning, enligt *Energiföretagen* och *E.ON*, skulle göra det möjligt för elhandlarna att fortsätta erbjuda flerårliga fastprisavtal utan faktiska justeringar under en treårsperiod. Detta med anledning av att förslaget inte bedöms påverka möjligheten att erbjuda fastprisavtal i någon större utsträckning.

Det kan dock finnas skäl att lägga ut avvikelserna på en längre tid än ett eller två år. En viss flexibilitet bör därför byggas in i systemet samtidigt som det är viktigt att aktörerna får stabila och förutsägbara spelregler. Den bestämmelse som föreslås bör utformas så att avvikelser för åren innan det år som justeringstermerna ska gälla från normalt ska läggas ut på detta år eller på detta år och det närmast efterföljande året, men avvikelserna ska vid behov kunna läggas ut på fler år, dock högst på sammanlagt fyra år. Avvikelseerna bör fördelas jämnt över åren som de läggs ut på.

5.3 Tidpunkter för tekniska justeringar av kvotkurvan

Regeringens förslag: Kvoter för beräkning av kvotplikten ska bestämmas minst vartannat år till och med år 2035. Kvoterna ska beslutas senast året innan det år de ska träda i kraft.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Energimarknadsinspektionen, Energiföretagen, Näringslivets regel-nämnd, Oberoende elhandlare, Sveriges Energiföreningars Riksorganisation (SERO) och Svensk solenergi anser att tekniska justeringar i kvotkurvan bör göras varje år. *E.ON* anser att tekniska justeringar av kvotkurvan bör göras varje år eller minst vartannat år. *Svensk Vindenergi* och *Svensk Vindkraftförening* anser att justeringen ska ske så ofta som möjligt för att undvika obalanser i systemet. *Skogsindustrierna* anser att gällande kvoter för beräkning av kvotplikt ska ses över vart annat år. *Skogsindustrierna* anser också att kvoter ska fastställas på förhand. *Vattenfall* anser att tidsintervallet mellan justeringarna av kvotkurvan bör vara kort och att justeringarna bör kommuniceras senast i juni och börja gälla 1 januari kommande år.

Skälen för regeringens förslag

Tekniska justeringar bör göras minst vartannat år

Energimyndigheten föreslår i sin rapport Kontrollstation 2017 för elcertifikatssystemet, ER 2016:09, att tekniska justeringar av kvotkurvan ska göras vart annat år. Myndigheten bedömer att detta kommer att öka förutsägbarheten beträffande framtida kvotjusteringar för alla aktörer på elcertifikatsmarknaden och att sannolikheten för underskott och överskott reduceras. Genom att förslaget innebär att tekniska justeringar av kvotkurvan sker mer frekvent ser dock myndigheten en risk att elhandlarna kan behöva ändra sina elavtal oftare eftersom en kostnad för elcertifikaten tas ut av konsumenten. Myndigheten bedömer ändå att fördelarna med förslaget överväger nackdelarna.

Många remissinstanser tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget om att kvotkurvan ska justeras minst vart annat år. Några remissinstanser förordar dock årliga justeringar. *Skogsindustrierna* anser att justeringarna ska göras vartannat år. Regeringens uppfattning är att kvotkurvan ska justeras med täta intervall. Inriktningen bör därför vara att justeringar ska göras varje år, i vart fall fram till och med 2021, för att obalanser i systemet ska kunna rättas till snabbare. Det kan dock finnas tillfällen när det kan vara mer lämpligt att göra justeringarna med glesare intervaller. Därför bör bestämmelsen utformas så att den anger att kvoter för beräkning av kvotplikten ska fastställas minst vartannat år. Det bör också vara tydligt till vilket år regeringen får meddela kvoter för beräkning av kvotplikt. Ett slutår bör därför anges i bestämmelsen. I lagrådsremissens lag-

förslag anges det nuvarande slutåret 2035. Planeringen är att frågan om förlängningen av elcertifikatssystemet ska hanteras i den proposition som utarbetas efter Lagrådets granskning av lagrådsremissen.

Det är viktigt för förutsägbarheten att de nya kvoterna beslutas senast året innan det år de ska träda i kraft. I lagrådsremissen finns därför ett sådant lagförslag. *Vattenfall* anser att justeringar som ska börja gälla den 1 januari kommande år bör kommuniceras senast i juni året innan. En tidig kommunikation om ändringar i kvotkurvan är mycket viktig. Det är dock svårt att ange en exakt tidpunkt när kommunikation om de nya reglerna ska ske. Kvotjusteringarna kommer att innebära arbete både på Energimyndigheten och i Regeringskansliet. Ett exakt datum skulle göra arbetsprocesserna alltför sårbara. Det bör dock eftersträvas att så tidigt som möjligt under året ge marknaden besked om vilka kvotjusteringar som ska gälla för kommande år.

Kvoten för beräkning av kvotplikt bör även fortsättningsvis fastställas på förhand

Energimyndigheten redovisar i sin rapport Kontrollstation 2017 för elcertifikatssystemet, ER 2016:09, att kvoter kan fastställas såväl på förhand som i efterhand. Nackdelar och fördelar med respektive metod redovisas. Att fastställa kvoter på förhand innebär att de fastställs före kalenderårets start. Metoden innebär, enligt rapporten, större förutsägbarhet och jämnare handel över året och den är enklare att hantera för kvotpliktiga aktörer. Det anges att tekniska justeringar bara krävs om kvoterna fastställs på förhand. Om kvoterna fastställs i efterhand, efter ett kalenderårs slut, sker beräkningen med utgångspunkt i faktiska värden. Metoden beskrivs som mer krävande för aktörerna med risk för minskad kostnadseffektivitet och den skulle innebära ökad marknadsaktivitet innan elcertifikaten ska annulleras den 1 april varje år.

Hittills har kvoterna i elcertifikatssystemet fastställts på förhand. Energimyndigheten förordar att detta system ska bestå. Vid remitteringen av Energimyndighetens rapport Kontrollstation 2017 för elcertifikatssystemet, ER 2016:09, fick förslaget stöd av flera remissinstanser. *Skogsindustrierna* anser dock att det bästa alternativet vore att ha en kvot baserad på faktisk elanvändning som appliceras retroaktivt.

Bedömningen i denna lagrådsremiss är densamma som i promemorian. Det nuvarande systemet fungerar väl och det bör inte förändras. Kvoterna bör därför även framöver fastställas på förhand.

6 Riksdagens mål för elcertifikatssystemet bör framgå av lagen

Regeringens förslag: Lagen syftar till att främja produktion av förnybar el för att inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden med Norge år 2020 nå målet om att finansiera 15,2 terawattimmar ny förnybar elproduktion och för perioden fram till 2035 uppfylla volymrelaterade förpliktelser, och år 2020 nå det nationella målet om att finansiera 30 terawattimmar ny förnybar elproduktion jämfört med år 2002.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Lagen om elcertifikat syftar till att främja produktion av förnybar el. I vilken omfattning detta ska ske finns dock inte angivet. När elcertifikatssystemet infördes fanns endast ett mål för systemet. Efterhand som ambitionsnivån har höjts och samarbetet med Norge inletts har mål och avtalsförpliktelser tillkommit. Det kan vara svårt att få en överblick över vad systemet syftar till. De konkreta mål och åtaganden som har beslutats för elcertifikatssystemet bör därför tas in i lagtexten.

Målet inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden med Norge bör anges. Det är ett finansieringsmål om 15,2 terawattimmar ny förnybar elproduktion till 2020. Målet gäller för perioden från och med den 1 januari 2012. Av avtalet med Norge framgår även att Sverige ska sträva efter att annullera elcertifikat motsvarande 198 terawattimmar för perioden mellan 2012 och 2035 och 30 terawattimmar för perioden mellan 2016 till 2035 från de anläggningar som blivit godkända för tilldelning av elcertifikat. Lagen syftar till att även dessa volymrelaterade förpliktelser ska nås och detta bör anges i bestämmelsen.

Det nationella finansieringsmålet om 30 terawattimmar ny förnybar elproduktion till 2020 jämfört med 2002 bör också tas in i lagen. Det nationella finansieringsmålet gäller för perioden från och med 2003 till och med 2035.

Ramöverenskommelsen

I ramöverenskommelsen anges att den förnybara energin ska fortsätta att byggas ut. Vidare anges att elcertifikatssystemet ska förlängas och utökas med 18 terawattimmar nya elcertifikat till 2030. Ingen ytterligare ambitionshöjning ska dock göras fram till 2020. Däremot framgår det av överenskommelsen att tekniska justeringar för att förbättra marknadens funktion, utan att öka ambitionsnivån, ska kunna göras för att öka tilltron till systemet.

Ramöverenskommelsen innebär ett nytt mål efter 2020 för elcertifikatssystemet. Som tidigare redovisats ska Sverige och Norge samråda om någon av parterna önskar att införa ett nytt mål för en ökning av den förnybara elproduktionen efter 2020. Sverige har inlett samråd med Norge för att kunna besluta om det nya målet som därför inte finns med i lagförslaget i denna lagrådsremiss. Planeringen är att frågan om det nya målet ska hanteras i den proposition som utarbetas efter Lagrådets granskning av lagrådsremissen.

7 Förenklingar i kvotplikten för bland annat leveranser av el till laddstationer

Regeringens förslag: I lagen betyder elleverantör den som yrkesmässigt levererar el i en elanvändares uttagspunkt. Elproducenter som producerar el i ett nät som används utan stöd av nätkoncession är kvotpliktiga, om mängden levererad el uppgår till mer än 60 megawattimmar per beräkningsår och om elen yrkesmässigt levereras vidare till användare som tar ut elen på samma nät. Kvotplikten inträder när elproducenten börjar leverera sådan el och upphör när elproducenten upphör att leverera sådan el.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian finns dock inget förslag om när kvotplikten ska inträda och upphöra för elproducenter som producerar och yrkesmässigt levererar el vidare i ett nät som används utan stöd av nätkoncession. I promemorian finns inte heller något förslag om att sådana leveranser av el ska överstiga 60 megawattimmar under ett beräkningsår för att elproducenterna ska bli kvotpliktiga.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

HSB Riksförbund och *Statens energimyndighet* föreslår att det sätts en gräns för när kvotplikten ska inträda för elproducenter som producerar el i ett internt nät för att minska den administrativa bördan för berörda elproducenter och myndigheten. *HSB* anser att gränsen bör sättas så att den avser både mängden el, mer än 60 megawattimmar per beräkningsår, och anläggningens effekt, högre än 50 kilowatt. *Energimyndigheten* anser att gränsen bör sättas så att den endast avser mängden el, dvs. 60 megawattimmar per beräkningsår.

Energiföretagen är positiva till att aktörer som t.ex. enbart levererar laddel undantas från kvotplikt men anser att det behöver klargöras vad som avses med yrkesmässig leverans. *HSB* anser att lagtexten bör kompletteras så att det framgår att en mikroproducent, till exempel en bostadsrättsförening, inte anses vara yrkesmässig om bara fördelning av elen sker.

Energiföretagen och *Energimyndigheten* anser att det inte framgår när kvotplikten inträder och upphör för de elproducenter som producerar el i ett internt nät som används utan stöd av nätkoncession.

Skogsindustrierna önskar ett förtydligande om att den nya bestämmelsen om kvotplikt i interna nät inte negativt påverkar skogsindustriella anläggningars möjlighet att från kvotplikt undanta den el som används i den industriella tillverkningsprocessen.

Skälen för regeringens förslag

Ändringar i kvotplikten för leveranser av el till t.ex. laddstationer

Energiföretagen har begärt att lagen ska ändras så att aktörer som endast levererar el via laddningsstationer undantas från kvotplikt. Energiföretagen anser att kvotplikten innebär en onödig administrativ börda som riskerar att hindra utvecklingen av laddstationer.

Som en del av arbetet med att modernisera det svenska transportsystemet så att det blir långsiktigt hållbart är det angeläget att förenkla regelverket och undvika en onödig administrativ börda för aktörer som vill leverera el via laddstationer. Därför bör lagen om elcertifikat ändras så att dessa aktörer, i största möjliga utsträckning, inte omfattas av kvotplikt.

Ett lämpligt sätt att reglera ett undantag är att ändra lagens definition av elleverantör så att kvotplikten flyttas till den som levererar el i uttagspunkten i anslutning till det koncessionspliktiga elnätet. I dag anges att en elleverantör är den som yrkesmässigt levererar el. Detta innebär att den som tillhandahåller laddningstjänster kan vara en elleverantör i lagens mening och därför omfattas av kvotplikt. Detta kan ändras genom ett tillägg i definitionen av elleverantör så att en elleverantör är den som yrkesmässigt levererar el i en elanvändares uttagspunkt. I 8 kap. 4 § ellagen (1997:857) definieras uttagspunkt som den punkt där en elanvändare, enligt avtal med nätkoncessionshavaren, tar ut el för förbrukning. Genom att anknyta till ellagens definition av uttagspunkt, kommer exempelvis en bostadsrättsförening som levererar el till laddstationer inte längre att vara en elleverantör eftersom den leveransen inte sker i den uttagspunkt som omfattas av ett avtal med nätkoncessionshavaren.

De förändringar som nu föreslås avser inte endast el som levereras till laddstationer. Förslaget innebär att den som levererar el på andra sidan uttagspunkten, exempelvis till hyresgäster, inte längre kommer att vara en elleverantör enligt lagen och därmed inte kvotpliktig. Kvotplikten för sådan el kommer i stället att hanteras av den elleverantör som levererar el i uttagspunkten i anslutning till det koncessionspliktiga elnätet.

Både *Energiföretagen* och *HSB* anser att det behöver klargöras vad som avses med uttrycket yrkesmässig. *HSB* anser också att lagtexten bör kompletteras så att det framgår att en mikroproducent, till exempel en bostadsrättsförening, inte anses vara yrkesmässig om bara fördelning av elen sker. Med yrkesmässig avses samma sak som i lagen (1994:1776) om skatt på energi. Detta framgår av författningskommentaren. Enligt 1 kap. 4 § lagen om skatt på energi är en verksamhet yrkesmässig, om den utgör näringsverksamhet enligt 13 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), eller bedrivs i former som är jämförliga med en rörelse som är hänförlig till en sådan näringsverksamhet och ersättningen för omsättningen i verksamheten under ett kalenderår överstiger 30 000 kronor. Energimyndigheten har lämnat uppgift om att enligt myndighetens praxis

ska den el som levereras debiteras till ett belopp överstigande 30 000 kronor för att leveransen ska anses vara yrkesmässig.

Den som både producerar och yrkesmässigt levererar el i ett nät som används utan stöd av nätkoncession undantas inte från kvotplikt

Den som både producerar och yrkesmässigt levererar el i ett nät som inte omfattas av koncessionsplikt kan dock inte undantas från kvotplikt. Det finns inget tidigare led där kvotplikten skulle kunna hanteras för denna el. I lagen måste det därför införas en bestämmelse som särskilt anger att den som producerar el i ett nät som används utan stöd av nätkoncession och som yrkesmässigt levererar elen vidare till användare som tar ut elen på samma nät ska omfattas av kvotplikt. *HSB Riksförbund* och *Energimyndigheten* föreslår att det sätts en gräns för när kvotplikten ska inträda för sådana elproducenter för att minska den administrativa bördan för producenten och myndigheten. *HSB* anser att gränsen ska sättas så den avser både mängden el, mer än 60 megawattimmar per beräkningsår, och anläggningens effekt, högre än 50 kilowatt. *Energimyndigheten* anser att gränsen ska sättas så den endast avser mängden el och föreslår att den sammanlagda leveransen av el till användare inom samma nät ska överstiga 60 megawattimmar per beräkningsår för att elproducenten ska bli kvotpliktig. Det är viktigt att minska den administrativa bördan även för producenter som yrkesmässigt levererar el i nät som inte omfattas av koncessionsplikt. Därför bör remissinstansernas förslag tas om hand. Det bör dock räcka att sätta en gräns för mängden el som ska levereras. Denna gräns bör lämpligen sättas till 60 megawattimmar som *Energimyndigheten* föreslagit.

Genom kravet på att elen yrkesmässigt ska levereras vidare i samma nät blir det samma aktörer som kommer att omfattas av kvotplikt som i dag. Detta beror på att den som producerar och yrkesmässigt levererar el vidare i ett nät som används utan stöd av nätkoncession enligt dagens regelverk är att anse som elleverantör. Det blir dock en skillnad gentemot dagens reglering genom gränsen på 60 megawattimmar förs in i lagen. De som producerar och yrkesmässigt levererar el understigande denna gräns kommer inte längre att vara kvotpliktiga.

Skogsindustrierna önskar ett förtydligande om att den nya bestämmelsen om kvotplikt i interna nät inte negativt påverkar skogsindustriella anläggningars möjlighet undanta den el som används i den industriella tillverkningsprocessen från kvotplikt. Denna fråga ska bedömas av den myndighet som tillämpar lagen om elcertifikat, dvs. *Energimyndigheten*. De ändringar som nu görs omfattar dock inte den bestämmelse i lagen som styr vilken el som en registrerad elintensiv industri får undanta vid beräkning av kvotplikten.

Den nya bestämmelsen om kvotplikt för den som producerar och yrkesmässigt levererar el vidare inom ett nät som används utan stöd av nätkoncession finns i 4 kap. 1 § lagen om elcertifikat. I denna paragraf föreslås även redaktionella ändringar genom att nuvarande andra och tredje styckena flyttas till två nya bestämmelser. Synpunkten från *Energiföretagen* och *Energimyndigheten* om att det bör framgå när kvotplikten inträder och upphör för elproducenter som producerar el i nät som

används utan stöd av nätkoncession tas om hand i de nya bestämmelserna.

8 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2018.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: I proposition 2014/15:123 gjordes bedömningen att nästa kontrollstation inom elcertifikatssystemet bör genomföras så att eventuella lagändringar ska kunna träda i kraft den 1 januari 2018. De lagändringarna som nu föreslås inom ramen för kontrollstation 2017 bör därför träda i kraft den 1 januari 2018.

9 Konsekvenser

Denna lagrådsremiss innehåller lagförslag gällande två frågor. Den ena frågan är flytt av kvotkurvan och hantering av tekniska justeringar och den andra gäller ändringar i kvotplikten för dem som endast levererar el till laddstationer för fordon. *Regelrådet* har bedömt att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Förslaget om flytt av kvotkurvan innebär att de kvoter som ska användas för beräkning av kvotplikten ska fastställas i förordning, till skillnad från dagens ordning där dessa fastställs i lagen. Kvoterna ska beräknas genom att summera så kallade grundtermer med justeringstermer. Förslaget innebär att det antal terawattimmar som ligger till grund för beräkning av grundtermer fastställs i lagen. Grundtermer beräknas genom att dividera de terawattimmar som finns i lagen med den kvotpliktiga elanvändningen för respektive år. Justeringstermer beräknas genom att dividera avvikelser för beräkningsåret med den prognostiserade kvotpliktiga elanvändningen för samma år.

Förslaget gällande flytt av kvotkurvan och hantering av tekniska justeringar syftar till att skapa snabbare och tydligare processer för så kallade tekniska justeringar av kvoter för beräkning av kvotplikten. Förslaget innebär också en ökad tydlighet för aktörerna på elcertifikatsmarknaden om hur och när dessa justeringar ska göras. De som huvudsakligen berörs av förslaget är producenter av förnybar el och elleverantörer.

Förslaget innehåller även en ändrad definition av "elleverantör" vilket innebär ett undantag gällande kvotplikten för bland annat vissa elleverantörer som endast levererar el till laddstationer för fordon. Denna del syftar till att förenkla den administrativa bördan för sådana elleverantörer och därmed underlätta utbyggnaden av laddinfrastruktur för fordon. För-

slaget innebär också en förenkling för exempelvis elproducenter som levererar el till kunder, grannar eller koncernbolag på ett nät som används utan stöd av nätkoncession eller bostadsrättsföreningar och fastighetsägare som levererar el till sina hyresgäster. Förslaget innebär att dessa elleverantörer, som i dag bedöms vara mellan 50–60 företag, kan bli avregistrerade och den elleverantör som levererar el till uttagspunkten i anslutning till det koncessionspliktiga elnätet får hantera hela kvotplikten i stället. Förslaget innebär därmed inte någon förändring vad gäller kvotpliktig elanvändning utan endast att hanteringen av kvotplikten flyttas till ett tidigare försäljningsled.

Däremot blir det endast en mindre förändring när det gäller kvotplikten för dem som både producerar och yrkesmässigt levererar el i ett nät som inte omfattas av koncessionsplikt. Den nya bestämmelse som föreslås gällande produktion och leverans av el i nät som används utan stöd av nätkoncession syftar till att samma aktörer som i dag omfattas av kvotplikt även ska omfattas framöver eftersom det inte finns något tidigare led där kvotplikten skulle kunna hanteras för denna el. Detta mot bakgrund av att syftet med förslaget inte är att el ska undantas från kvotplikt utan endast att kvotplikten ska flyttas. Det blir dock en skillnad gentemot dagens reglering genom gränsen på 60 megawattimmar förs in i lagen. De som producerar och yrkesmässigt levererar el understigande denna gräns kommer inte längre att vara kvotpliktiga vilket bedöms minska den administrativa bördan för såväl aktörerna som Energimyndigheten.

I Sverige finns det i dag mellan 5 100–5 200 producenter baserat på Energimyndighetens anläggningsregister för elcertifikat och ursprungsgarantier, varav cirka 150 kan betraktas som stora eller mellanstora företag (total produktion > 50 gigawattimmar per år) och cirka 5 000 företag kan betraktas som små företag (total produktion < 0 gigawattimmar per år).

Det finns i dag cirka 190 registrerade elleverantörer i Sverige, varav cirka 35–45 kan betraktas som stora eller mellanstora företag (kvotpliktig elanvändning motsvarande > 50 gigawattimmar per år) och cirka 145–155 företag kan betraktas som små företag (kvotpliktig elanvändning motsvarande < 50 gigawattimmar per år).

Alternativa regleringar

Det finns olika alternativa regleringar när det gäller hantering av tekniska justeringar och flytt av kvotkurvan. *Näringslivets regelråd* anser att det saknas en närmare diskussion och redovisning av olika alternativa lösningar avseende tidpunkten för tekniska justeringar av kvotkurvan, exempelvis en beskrivning av alternativet att justering ska ske vartannat år men att justeringen får genomslagskraft först tre år senare. *Näringslivets regelråd* anser också att det saknas en närmare redovisning av vilka konsekvenser förslaget om att tekniska justeringar av kvotkurvan ska ske minst vartannat år får för berörda företag och konsument. Regeringens bedömning framgår av avsnitt 5.2 och den är att förslaget kommer att ha begränsade konsekvenser och att det därför inte bör påverka möjligheten att erbjuda fastprisavtal i någon större utsträckning.

Alternativ 1 är att behålla nuvarande ordning där kvoter för beräkning av kvotplikten fastställs i lagen om elcertifikat och tekniska justeringar

kräver lagändring och hanteras i samband med kontrollstationer inom ramen för elcertifikatssystemet.

Alternativ 2 är att flytta kvotkurvan för beräkning av kvotplikten till förordning och i lagen enbart ange målen och principer för beräkning av tekniska justeringar och övriga justeringar som kan krävas med anledning av att nya mål beslutas.

Alternativ 3 är att i lagen ange terawattimmar som beräknas utifrån mål och finansieringsåtaganden och med dessa som utgångspunkt beräkna en grundterm. Denna grundterm ska summeras med en justeringsterm och resultatet blir den kvot som ska användas för beräkning av kvotplikten.

Vid framtagande av denna lagrådsremiss har dessa olika alternativ övervägts. Alternativ 1 har inte bedöms lämpligt eftersom en snabbare och tydligare process för justering av tekniska justeringar har ansetts, i likhet med de instanser som har yttrat sig i frågan, angeläget. Alternativ 2 har inte bedömts lämpligt eftersom det skulle innebära att inte enbart tekniska justeringar utan även justeringar med anledning av att nya mål beslutas skulle göras på förordningsnivå. Alternativ 3 har bedömts vara det alternativ som uppfyller syftet att möjliggöra tekniska justeringar på förordningsnivå utifrån tydliga anvisningar i lagen samtidigt som nya mål och utformning av kvotkurvan för att uppnå nya mål fortfarande beslutas av riksdagen.

Effekter för myndigheter

Energimyndigheten är tillsynsmyndighet i elcertifikatssystemet. Förslaget innebär ingen stor förändring i de arbetsuppgifter som myndigheten redan har med anledning av systemet. För myndigheten tillkommer inte några nya betungande arbetsuppgifter. Det är dock angeläget med en tydlig kommunikation till marknadsaktörerna om aktuella kvoter för kvotpliktig elanvändning och hur framtida tekniska justeringar ska beräknas. Det bedöms dock att inga ytterliga medel behöver tillföras för detta ändamål.

I den del av förslaget som handlar om ändringar i kvotplikten för bland annat elleverantörer som endast levererar el till laddstationer för fordon kommer föreslagen regeländring innebära en förenkling för Energimyndighetens administrativa arbete.

Effekter för marknadsaktörer på elmarknaden

Med marknadsaktörer avses exempelvis producenter av el, elleverantörer och elanvändare.

Lagförslaget innebär ett förtydligande av riksdagens uppsatta mål för utbyggnaden av ny förnybar elproduktion inom elcertifikatssystemet och hur efterfrågan på elcertifikat ska fördelas över tiden. Förslaget innebär också att tekniska justeringar av faktiska och prognostiserade avvikelser fortsättningsvis ska hanteras på förordningsnivå, vilket bedöms innebära en snabbare process och minskad osäkerhet på marknaden om vilka kvoter som ska gälla. Att kvotplikten, genom tekniska justeringar, ska justeras minst vart annat år innebär en snabbare hantering av obalanser i elcertifikatssystemet som kan uppstå till följd av avvikelser mot tidigare bedömning av bland annat kvotpliktig elanvändning.

Lagförslaget bedöms i sin helhet inte medföra några utökade administrativa kostnader för varken producenter av el, elleverantörer eller elanvändare. Förslaget som syftar till att underlätta för vissa elleverantörer bland annat de som endast levererar el till laddstationer för fordon, medför en förenkling och minskade administrerande kostnader eftersom de elleverantörer som kommer att omfattas av förändringen inte längre är skyldiga att rapportera kvotpliktig elanvändning. Förslaget innebär också en förenkling för den elleverantör som levererar el till uttagspunkten i och med att denna inte längre behöver göra något avdrag i sin rapportering till Energimyndigheten för den el som elanvändaren efter uttagspunkten levererar yrkesmässigt i exempelvis en laddstation.

Vidare bedöms inte regeländringarna medföra att några särskilda hänsyn behöver tas till små företag. Energimyndigheten har en väl utarbetad kommunikationsplattform som marknadsaktörer enkelt kan ta del av. Förslagen bedöms inte heller komma att påverka konkurrensförhållanden för företagen.

Övrigt

Förslagen bedöms inte ha några effekter för domstolarna. Förslagen bedöms inte heller påverka den kommunala självstyrelsen, brottsligheten, det brottsförebyggandet arbetet, sysselsättningen och den offentliga servicen i olika delar i landet, jämställdheten mellan kvinnor och män eller möjligheten att nå de integrationspolitiska målen.

Den föreslagna regleringen gäller nationell lagstiftning för främjande av användning av förnybara energikällor inom ramen för elcertifikatssystemet. Inom EU finns Europaparlamentets och rådets direktiv (2009/28/EG) om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor som innebär att Sverige 2020 ska ha en andel förnybar energi om 49 procent. För närvarande förbereder Europeiska kommissionen förslag till ett lagstiftningspaket för förnybar energi för perioden efter 2020. Elcertifikatssystemet är och kommer även fortsättningsvis att vara ett mycket viktigt nationellt styrmedel för att nå de mål för förnybar elproduktion som sätts inom EU.

Europaparlamentets och rådets direktiv (2014/94/EU) om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen syftar till att främja utbyggnaden av infrastrukturen för alternativa bränslen i unionen inklusive laddningsstationer för elfordon. Förslaget om att underlätta för elleverantörer som endast levererar el till laddstationer för fordon bidrar till det syfte som direktivet har.

10 Författningskommentar

1 kap.

1 § Denna lag syftar till att främja produktion av förnybar el för att

- 1. inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden med Norge*
 - a) år 2020 nå målet om att finansiera 15,2 terawattimmar ny förnybar elproduktion, och*
 - b) för perioden fram till 2035 uppfylla volymrelaterade förpliktelser, och*

2. år 2020 nå det nationella målet om att finansiera 30 terawattimmar ny förnybar elproduktion jämfört med år 2002.

Paragrafen ändras så att systemets mål tydligt anges i lagen i två nya punkter.

I *första punkten* anges målet för Sverige inom den gemensamma marknaden med Norge. Målet är att finansiera 15,2 terawattimmar ny förnybar elproduktion till 2020. Detta framgår av avtalet om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat som träffades mellan Sverige och Norge den 8 april 2015. Av detta avtal framgår även att det finns volymrelaterade förpliktelser mellan länderna. Förpliktelserna innebär att elcertifikat ska annulleras till 2020 och totalt under hela perioden fram till och med 2035 motsvarande 198 terawattimmar för perioden mellan 2012 och 2035 och 30 terawattimmar för perioden mellan 2016 till 2035. Det är dessa förpliktelser som paragrafen hänvisar till.

I *andra punkten* anges det nationella målet som är att finansiera 30 terawattimmar ny förnybar elproduktion till år 2020 jämfört med år 2002. Det nationella målet beslutades av riksdagen i maj 2015, jfr regeringens proposition Ambitionshöjning för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2015 (prop. 2014/15:123).

Övervägandena finns i avsnitt 6.

2 § I denna lag betyder

1. förnybar el: elektricitet som produceras av förnybara energikällor eller torv,

2. förnybar energikälla: biobränsle, geotermisk energi, solenergi, vattenkraft, vindkraft och vågenergi,

3. anläggning: elproduktionsanläggning med en eller flera produktionsenheter bakom samma mätpunkt,

4. elcertifikat: bevis som har utfärdats enligt denna lag eller av en annan stat enligt en sådan internationell överenskommelse som avses i 5 §, och som innehåller uppgift om att förnybar el har producerats,

5. kvotplikt: skyldighet att inneha och annullera elcertifikat i förhållande till försäljning eller användning av el,

6. beräkningsår: det kalenderår som föregår den annullering som enligt 4 kap. 11 § sker den 1 april,

7. elleverantör: den som yrkesmässigt levererar el i en elanvändares uttagspunkt,

8. elintensiv industri: företag eller del av ett företag som utgör en egen verksamhet eller verksamhetsgren, där det

a) bedrivs och under de senaste tre åren har bedrivits industriell tillverkning i en process där det använts i genomsnitt minst 190 megawattimmar el för varje miljon kronor av förädlingsvärdet,

b) bedrivs ny verksamhet med industriell tillverkning i en process där det används eller beräknas användas i genomsnitt minst 190 megawattimmar el för varje miljon kronor av förädlingsvärdet, eller

c) bedrivs verksamhet för vilken avdrag får göras för skatt på elektrisk kraft enligt 11 kap. 9 § 2, 3 eller 5 lagen (1994:1776) om skatt på energi,

9. förädlingsvärde: skillnaden mellan den elintensiva industrins

– sammanlagda omsättning, det vill säga intäkter från försålda varor och utförda tjänster, inräknat egna uttag, som ingår i företagets normala verksamhet (nettoomsättningen), förändring av varulager, aktiverat arbete för egen räkning, övriga rörelseintäkter samt ränteintäkter, och

– sammanlagda inköp, det vill säga alla rörelsekostnader, inräknat avskrivningar och nedskrivningar på tillgångar, samt räntekostnader dock inte personalkostnader, inräknat arbetsgivaravgifter och kostnader för inhyrd personal.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som avses med bibränsle i första stycket 2.

Definitionen i *första stycket sjunde punkten* ändras. Det är definitionen av uttagpunkt i 8 kap. 4 § ellagen (1997:857) som ska vara vägledande i fråga om vad som avses med uttagpunkt. I den bestämmelsen definieras uttagpunkt som den punkt där en elanvändare, enligt avtal med nätkoncessionshavaren, tar ut el för förbrukning. Ingen som levererar el på andra sidan om den uttagpunkten, exempelvis till laddstationer, är därför kvotpliktig. Kvotplikten för sådan el hanteras av den elleverantör som levererar el i uttagpunkten i anslutning till det koncessionspliktiga elnätet. Vilka som är kvotpliktiga framgår av 4 kap. 1 §. Paragrafen ändras även redaktionellt.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

4 kap.

1 § Kvotpliktiga är

1. elleverantörer,
2. elanvändare som använder el som de själva producerat om mängden använd el uppgår till mer än 60 megawattimmar per beräkningsår och har producerats i en anläggning med en installerad effekt som är högre än 50 kilowatt,
3. elanvändare i den utsträckning de har använt el som de har importerat eller köpt på den nordiska elbörsen,
4. elproducenter som producerar el i ett nät som används utan stöd av nätkoncession, om mängden levererad el uppgår till mer än 60 megawattimmar per beräkningsår och om elen yrkesmässigt levereras vidare till användare som tar ut elen på samma nät, och
5. elintensiva industrier som har registrerats.

Paragrafen ändras. *Fjärde punkten* får en ny lydelse som innebär att elproducenter som producerar el i ett nät som används utan stöd av nätkoncession och som yrkesmässigt levererar elen vidare till användare i samma nät är kvotpliktiga. Om en elproducent använder elen själv och inte levererar den vidare, omfattas elproducenten i stället av andra punkten i bestämmelsen.

Med yrkesmässig avses detsamma som i 1 kap. 2 § första stycket 7. Det är lagen (1994:1776) om skatt på energi som är vägledande för vad som avses med yrkesmässig, jfr regeringens proposition Elcertifikat för att främja förnybara energikällor (prop. 2002/03:40 s. 154) och regeringens proposition En ny lag om elcertifikat – enklare regler och en gemensam elcertifikatsmarknad (prop. 2010/11:155 s. 72). Enligt 1 kap. 4 § lagen om skatt på energi är en verksamhet yrkesmässig om den utgör näringsverksamhet enligt 13 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) eller bedrivs i former som är jämförbara med en rörelse som är hänförlig till en sådan näringsverksamhet och ersättningen för omsättningen i verksamheten under ett kalenderår överstiger 30 000 kronor.

I paragrafen görs även redaktionella ändringar. Sammanbindningsordet och i *första stycket tredje punkten* flyttas till den nya *fjärde punkten*. Nuvarande fjärde punkten i första stycket blir den nya *femte punkten*. Bestämmelserna i nuvarande andra och tredje styckena flyttas till nya paragrafer, 1 a och 1 b §§.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

1 a § Kvotplikten inträder när en

- 1. elleverantör börjar leverera el,**
- 2. elanvändare börjar använda el som avses i 1 § 2 eller 3,**
- 3. elproducent börjar leverera el som avses i 1 § 4, eller**
- 4. elintensiv industri har registrerats.**

Paragrafen är ny och motsvarar nuvarande 4 kap. 1 § andra stycket. *Tredje punkten* är ny med anledning av den nya *fjärde punkten* i 1 §. *Fjärde punkten* motsvarar nuvarande 1 § andra stycket 3.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

1 b § Kvotplikten upphör när en

- 1. elleverantör upphör att leverera el,**
- 2. elanvändare upphör att använda el som avses i 1 § 2 eller 3,**
- 3. elproducent upphör att leverera el som avses i 1 § 4, eller**
- 4. elintensiv industri har avregistrerats.**

Paragrafen är ny och motsvarar nuvarande 4 kap. 1 § tredje stycket. *Tredje punkten* är ny med anledning av den nya *fjärde punkten* i 1 §. *Fjärde punkten* motsvarar nuvarande 1 § tredje stycket 3.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

4 § Kvotplikten ska beräknas genom att det antal megawattimmar el som sålts eller använts under beräkningsåret multipliceras med den kvot för beräkningsåret som anges i föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 12 a §.

Paragrafen ändras. Beräkningen av kvotplikten ska göras på samma sätt som tidigare. Förändringen är att den kvot som ska användas vid beräkningen inte längre finns i lagen. Den framgår i stället av förordningen (2011:1480) om elcertifikat. Ett normgivningsbemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter finns i 4 kap. 12 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

5 a § Den kvot som avses i 4 § ska bestämmas genom att en grundterm för beräkningsåret summeras med en justeringsterm för samma år.

Paragrafen är ny. Kvoten för beräkning av kvotplikt, det vill säga den kvot som avses i 4 §, ska bestämmas genom att en grundterm för beräkningsåret summeras med en justeringsterm för samma år. Grundtermen beräknas enligt anvisningar i 5 b § och justeringstermen beräknas genom anvisningar i 5 c §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

5 b § Grundtermen ska bestämmas genom att det antal terawattimmar som anges inom parentes för beräkningsåret divideras med den prognostiserade kvotpliktiga elanvändningen för samma år:

- 2018 (terawattimmar),*
- 2019 (terawattimmar),*
- 2020 (terawattimmar),*
- 2021 (terawattimmar),*
- 2022 (terawattimmar),*
- 2023 (terawattimmar),*
- 2024 (terawattimmar),*
- 2025 (terawattimmar),*
- 2026 (terawattimmar),*
- 2027 (terawattimmar),*
- 2028 (terawattimmar),*
- 2029 (terawattimmar),*
- 2030 (terawattimmar),*
- 2031 (terawattimmar),*
- 2032 (terawattimmar),*
- 2033 (terawattimmar),*
- 2034 (terawattimmar), och*
- 2035 (terawattimmar).*

Paragrafen är ny och anvisar hur den grundterm som avses i 5 a § ska bestämmas. Det är tillsynsmyndigheten som tar fram prognoser för elanvändningen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

5 c § Justeringstermen ska bestämmas genom att avvikelser för beräkningsåret divideras med den prognostiserade kvotpliktiga elanvändningen för samma år.

Avvikelserna ska avse skillnaden mellan å ena sidan faktiska och nya prognostiserade beräkningar och å andra sidan tidigare beräkningar för beräkningsåret i fråga om annullering, med utgångspunkt i

1. produktion i anläggningar som godkändes för tilldelning av elcertifikat före den 1 januari 2012, och

2. kvotpliktig elanvändning, om beräkningen avser avvikelser för åren innan det år som justeringstermerna ska gälla från.

Paragrafen är ny och reglerar hur regeringen ska bestämma den justeringsterm som avses i 5 a §. Det är tillsynsmyndigheten som tar fram prognoser för elanvändningen som avses i *första stycket*. I *andra stycket* beskrivs hur avvikelserna ska beräknas. Det är de antaganden för ett beräkningsår som gjordes vid den senaste beräkningen av kvoterna som avses i 4 kap. 4 § och som finns i förordningen (2011:1480) om elcertifikat som ska jämföras med faktiska förhållanden och nya prognosbaserade antaganden. I *andra stycket första och andra punkten* anges att jämförelsen ska avse antaganden om annullering med utgångspunkt i produktion i anläggningar som godkändes för tilldelning av elcertifikat före 1 januari 2012 och kvotpliktig elanvändning. Den kvotpliktiga elanvändningen ska bara vara utgångspunkt om beräkningen avser avvikelser för åren innan det år som justeringstermerna ska gälla från. För åren efter dessa år finns den nya prognosen för kvotpliktig elanvändning med vid divisionen för

bestämmande av grundtermer och justeringstermer, jfr första stycket och 5 b §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

5 d § *Avvikelse som avser åren efter det år som justeringstermerna ska gälla från ska läggas på de beräkningsår då avvikelserna inträffar.*

Paragrafen är ny. Av den framgår att avvikelser för åren efter det år som justeringstermerna ska gälla från ska läggas på åren då de inträffar.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

5 e § *Avvikelse som avser åren innan det år som justeringstermerna ska gälla från ska normalt läggas på endast detta år eller detta år och det närmast efterföljande året. Avvikelsen får dock vid behov fördelas på det år som justeringstermerna ska gälla från och högst tre av de efterföljande åren. Avvikelsen ska fördelas jämnt över de år som avvikelserna läggs ut på.*

Paragrafen är ny. I den finns en reglering av hur avvikelserna som avser åren innan det år som justeringstermen ska gälla från ska fördelas. Dessa avvikelser kan inte allokeras på det år avvikelserna inträffar eftersom kvoterna inte kan ändras retroaktivt. De måste därför fördelas över åren från och med det år då nya kvoter ska träda i kraft. Fördelningen ska normalt göras på ett eller två år men får göras på sammanlagt högst fyra år om det finns behov. Det är exempelvis storleken på avvikelserna som kan bli styrande för hur de ska fördelas.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

5 f § *Kvoter för beräkning av kvotplikten ska bestämmas minst vartannat år till och med år 2035. Kvoterna ska bestämmas senast året innan det år de ska träda i kraft.*

Paragrafen är ny. Tidsintervaller för när nya kvoter för beräkning av kvotplikt ska fastställas anges till minst vartannat år. Det är regeringen som, med stöd av ett bemyndigande i 12 a §, ska fastställa sådana kvoter i förordningen (2011:1480) om elcertifikat. De nya kvoterna för beräkning av kvotplikt ska bestämmas senast året innan det år de ska träda i kraft.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

6 § *Den som är kvotpliktig enligt 1 § 1, 2, 3 eller 4 ska skriftligen anmäla detta till tillsynsmyndigheten. Anmälan ska göras senast två veckor efter det att kvotplikten inträdde. Tillsynsmyndigheten ska registrera den kvotpliktige.*

Om tillsynsmyndigheten har en välgrundad anledning att anta att någon är kvotpliktig enligt 1 § 1, 2, 3 eller 4 utan att ha gjort en anmälan om det, ska myndigheten registrera denne. Innan en sådan registrering görs, ska den som berörs av åtgärden få tillfälle att yttra sig.

Ett beslut om registrering gäller omedelbart.

I paragrafens *första* och *andra stycke* tas hänvisningen till 1 § första stycket bort med anledning av att 1 § andra och tredje styckena flyttas till

egna paragrafer. Det införs även en hänvisning till den nya fjärde punkten i 1 §. Paragrafen ändras även redaktionellt.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

8 § Den som inte längre är kvotpliktig enligt 1 § 1, 2, 3 eller 4 ska skriftligen göra en anmälan om detta till tillsynsmyndigheten. Anmälan ska göras senast två veckor efter det att kvotplikten upphörde. Tillsynsmyndigheten ska avregistrera den som anmälan avser.

Om tillsynsmyndigheten har anledning att anta att någons kvotplikt har upphört utan att den registrerade har gjort en anmälan som avses i första stycket, ska myndigheten avregistrera denne. Innan avregistrering görs, ska den som berörs av åtgärden få tillfälle att yttra sig.

Ett beslut om avregistrering gäller omedelbart.

I paragrafens *första stycke* tas hänvisningen till 1 § första stycket bort med anledning av att 1 § andra och tredje styckena flyttas till egna paragrafer. Det införs även en hänvisning till den nya fjärde punkten i 1 §. Paragrafen ändras även redaktionellt.

Övervägandena finns i avsnitt 7.

12 a § Regeringen får meddela föreskrifter om de kvoter som ska gälla för beräkning av kvotplikten.

Paragrafen är ny. Regeringen får bemyndigande att meddela föreskrifter om de kvoter som ska gälla för beräkning av kvotplikten.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Sammanfattning av Energimyndighetens rapport ER 2016:09

På uppdrag av regeringen har Energimyndigheten utrett ett antal frågor inför Kontrollstation 2017 för elcertifikatsystemet. Uppdraget omfattade följande delar:

- Analysera och föreslå eventuella justeringar av de årliga kvoterna för att länderna ska uppfylla sina åtaganden inom ramen för den gemensamma elcertifikatsmarknaden. Eventuella justeringar av kvotpliktskurvan ska ske enligt de justeringsprinciper som användes vid kontrollstation 2015.
- Värdera om kvotpliktskurvan i elcertifikatsystemet bör författningsregleras så att justeringar av de årliga kvoterna som följer av avtal 29 juni 2011 och ändringsavtalet inte ska behöva vara föremål för lagändring. Myndigheten ska värdera olika metoder för teknisk justering.
- Utredda behovet av att införa en tidpunkt för när anläggningar måste vara driftsatta för att kunna godkännas för tilldelning av elcertifikat inom ramen för den gemensamma marknaden för elcertifikat. Myndigheten ska särskilt värdera om möjligheten att godkänna anläggningar som sätts i drift efter 2020 kan påverka investeringsklimatet och måluppfyllelsen till 2020.
- Redovisning av informationsinsatser som har genomförts eller kommer att genomföras under perioden 2015–2017 i syfte att stärka marknadens funktion. Analysera om det finns behov av ytterligare åtgärder för att förbättra marknadens funktion och vid behov föreslå åtgärder.
- Redovisa utvecklingen när det gäller användningen av torv inom energisektorn och specifikt inom elcertifikatsystemet med utgångspunkt i tidigare analyser i samband med kontrollstation 2015.

Inom ramen för kontrollstation 2017 för elcertifikatsystemet har Energimyndigheten även fått i uppdrag att analysera frågor kopplade till elcertifikatsystemets framtid, bland annat hur systemet behöver vara utformat för att kunna fungera i en situation där endast Sverige beslutar om nytt mål efter 2020. Detta deluppdrag ska redovisas senast den 18 oktober 2016.

Justering av kvotpliktskurvan

Energimyndighetens analys visar att kvotpliktskurvan ska justeras från 2018 för att nå målet om 28,4 TWh ny förnybar elproduktion till 2020. Det förslag till justering av den svenska kvotpliktskurvan som Energimyndigheten har tagit fram innebär att kvoterna justeras upp för perioden 2018–2020 och ner för perioden 2021–2035. Justeringar för att kompensera för faktiska och förväntade avvikelser åren innan nya kvoter träder i kraft bidrar till höjda kvoter 2018–2021. Vidare bidrar lägre förväntat kvotpliktig elanvändning till höjda kvoter och efter 2020 bidrar lägre förväntad tilldelning till anläggningar inom övergångsordningen till

sänkta kvoter. För 2018 föreslås kvoten höjas från 0,27 till 0,28 vilket är den största höjningen för ett enskilt år. Justeringarna har beräknats enligt de justeringsprinciper som användes vid kontrollstation 2015.

Kvotpliktskurvan i elcertifikatsystemet

Energimyndigheten föreslår att kvotpliktskurvan författningsregleras i förordningen enligt lagfästa justeringsprinciper för teknisk justering i elcertifikatslagen. Teknisk justering av kvotpliktskurvan föreslås ske vartannat år, med en jämn fördelning av avvikelser över efterföljande fyra år. Energimyndigheten bedömer att detta kommer att öka förutsägbarheten beträffande framtida kvotjusteringar för alla aktörer på elcertifikatsmarknaden. Dessutom kommer sannolikheten för underskott och överskott reduceras och det blir tydligare för aktörerna att en teknisk justering inte är en förändring av mål. Förslaget innebär att teknisk justering av kvotpliktskurvan sker mer frekvent vilket kan leda till att elhandlarna kan behöva ändra sina elavtal oftare med hänsyn till kostnad för elcertifikat. Med hänsyn till elcertifikatsmarknaden och att slutkundsmarknaden i både Sverige och Norge fungerar bra, bedöms fördelarna med förslaget överväga nackdelarna.

En kvotpliktskurva som regleras i förordningen, med lagfästa principer för tekniska justeringar, påverkar inte hur målet för elcertifikatsystemet fastställs. Nya mål inom eller förlängning av elcertifikatsystemet ska även i fortsättningen hanteras inom kontrollstationer och beslutas av riksdagen.

Tidpunkt för godkännande av anläggning

Energikommisionen har tillsats för att lämna underlag om den långsiktiga energipolitiken. Där ingår bland annat hur och om den förnybara elproduktionen ska stödjas i framtiden. Vid ett beslut om att införa ett nytt mål inom elcertifikatsystemet efter år 2020 anser Energimyndigheten att det inte finnas ett behov av en stoppregel runt år 2020. Beroende på utformningen av ett nytt mål kan det på sikt finnas behov av att införa någon form av stoppregel i samband med det nya måläret.

Om det istället beslutas om att inte införa nytt mål anser Energimyndigheten att det finns ett behov av att införa en stoppregel där anläggningar som tas i drift efter den 31 december 2021 inte ska godkännas för tilldelning av elcertifikat.

Skälet är att nuvarande utformning av systemet innebär att marknaden, och därmed priset på elcertifikat, blir svåröverskådligt efter att målet har uppfyllts vilket kan inverka negativt på marknadens funktionssätt. Energimyndigheten bedömer också att det finns en stor sannolikhet för överutbyggnad av målet på 28,4 TWh efter år 2020. Detta medför osäkerhet och risker vid investeringar som måste ske för att uppnå det gemensamma målet om 28,4 TWh.

För att harmonisera regelverken inom den gemensamma marknaden och skapa lika förutsättningar för aktörerna föreslås stoppregeln gälla från samma tidpunkt som i Norge, nämligen 31 december 2021. Tiden fram till år 2020 är dock knapp och det är viktigt att redan nu ge marknaden signal om att anläggningar som tas i tas i drift efter den 31 december 2021 inte nödvändigtvis har rätt till elcertifikat.

Vid ett beslut om en stoppregel behövs också ett helhetsgrepp kring elcertifikatsystemets funktion och syfte under perioden 2020–2035. Energimyndigheten avser att i den del av kontrollstationen som ska rapporteras in senast den 18 oktober utreda vidare vilka nya osäkerheter en eventuell stoppregel innebär och vilka kompletterande systemförändringar som kan krävas. Regelbundna kontrollstationer kommer också fortsatt ha stor betydelse för systemet där det kommer vara viktigt att följa elcertifikatsystemets funktion till 2035 och vid behov se över regelverket.

Marknadsförbättrande åtgärder

Energimyndigheten och NVE har fokuserat på att lyfta fram och systematisera den information som redan ges ut idag. NVE har utökat informationen så att det ges en bättre översikt över anläggningar och utbyggnadstakt i Norge. Bland annat kommer datum för byggstart publiceras fortlöpande när uppgifter är inlämnade till myndigheten. Energimyndigheten kommer att publicera information om planerade projekt i Sverige två gånger per år. Myndigheterna har även reviderat kommunikationsplanen för den gemensamma marknaden för elcertifikat. Principerna för kommunikation ska vara lika i båda länderna och var känt för marknaden. Slutligen betonar Energimyndigheten och NVE att om marknadsaktörerna vill ha bättre likviditet i elcertifikatsmarknad måste aktörerna själva ta ansvar för detta, t.ex. genom att använda marknadsplatserna mer frekvent vid handel.

Torvens utveckling

Energimyndigheten kan konstatera att torv endast används för att producera en liten del av elen inom elcertifikatsystemet. Mängden elcertifikatsberättigad elproduktion från torv har även minskat betydligt sedan utfasningen av anläggningar som togs i drift innan elcertifikatsystemet startade.

Förteckning över remissinstanserna

Följande remissinstanser har yttrat sig över Energimyndighetens rapport Kontrollstation 2017 för elcertifikatssystemet – en delredovisning, ER 2016:09.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Försvarsmakten, Konjunkturinstitutet, Kammarkollegiet, Statskontoret, Konsumentverket, Naturvårdsverket, Affärsverket svenska kraftnät, Energimarknadsinspektionen, Konkurrensverket, Tillväxtverket, Skogsstyrelsen, Samedninget, Boverket, Riksantikvarieämbetet, Chalmers tekniska högskola, Energi Norge, Energiföretagen Sverige, Linköpings universitet, Oberoende Elhandlare, Regelrådet, Sveriges fiskares riksförbund, Svenskt näringsliv, Skogsindustrierna, Svensk kraftmäklare, Svensk vindenergi, Svensk vindkraftförening, Svenska bioenergiföreningen, Sveriges sportfiske- och fiskevårdsförbund och Tillväxtanalys.

Yttranden har också inkommit från E.ON, Statskraft, Vattenfall, Stena renewable och NORWEA.

Följande remissinstanser har inte yttrat sig eller meddelat att man avstår från att yttra sig.

Statens jordbruksverk, Havs- och Vattenmyndigheten, Centrum för Miljö- och Naturresursekonomi i Umeå (CERE), Institutionen för nationalekonomi Umeå universitet, Kungliga tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet, HSB riksförbund, SABO, Sveriges kommuner och landsting, Jernkontoret, Svenska naturskyddsföreningen, Företagarna, Lantbrukarnas riksförbund, Näringslivets regelnämnd, Avfall Sverige, Konsumenternas energimarknadsbyrå, IKEM – Innovations- och Kemiindustrierna, Skogsägarna, Svemin, Svensk elbrukarförening, Svensk vattenkraftförening, Energigas Sverige, Svensk solenergi, Branschföreningen Svensk torv, Svenska trädbränsleföreningen, Sveriges energiföreningars riksorganisation, Fastighetsägarna Sverige, Sveriges konsumenter, Greenpeace, Villaägarnas riksförbund, Sveriges ornitologiska förening, Skogen kemin gruvorna och stålet (SKGS), Svenska elnätsupproret, Världsnaturfonden, Återvinningsindustrierna och Älvräddarnas samorganisation,

Sammanfattning av Energimyndighetens rapport ER 2016:19

Kvotkurva för ambitionshöjning om 18 TWh till år 2030

Myndighetens huvudförslag på kvotkurva till 2045 är en baktung kvotkurva med större tyngdpunkt mot slutet av 2020-talet. Kvot höjningen påbörjas först år 2022 då möjligheten för nya norska anläggningar att få elcertifikat upphör.

Tabell 1. Energimyndighetens förslag till kvoter jämfört med gällande kvot, justeringsförslaget från förra delrapporten samt vilken efterfrågan av elcertifikat och utbyggnad per år som kvoterna förväntas bidra till.

År	Gällande kvoter	Förslag på justerad kvotplikt kurva del 1 ¹	Förslag på kvoter för 18 TWh till 2030	Ökad efterfråga på elcertifikat för 18 TWh till 2030 [milj. elcert]	Förväntad utbyggnad per år för 18 TWh till 2030 [TWh]
2018	0,270	0,280			
2019	0,291	0,301			
2020	0,288	0,294			
2021	0,272	0,269			
2022	0,257	0,245	0,258	1,2	1,2
2023	0,244	0,227	0,254	2,4	1,2
2024	0,227	0,204	0,244	3,6	1,2
2025	0,206	0,184	0,237	4,8	1,2
2026	0,183	0,170	0,236	6	1,2
2027	0,162	0,161	0,260	9	3
2028	0,146	0,145	0,276	12	3
2029	0,130	0,128	0,293	15	3
2030	0,114	0,112	0,309	18	3
2031	0,094	0,092	0,290	18	
2032	0,076	0,075	0,272	18	
2033	0,052	0,051	0,249	18	
2034	0,028	0,028	0,226	18	
2035	0,013	0,012	0,210	18	
2036			0,191	17,4	
2037			0,185	16,8	
2038			0,172	15,6	
2039			0,158	14,4	
2040			0,152	13,8	
2041			0,116	10,5	
2042			0,099	9	
2043			0,066	6	
2044			0,033	3	
2045			0,017	1,5	

¹ ER 2016:09 Kontrollstation 2017 för elcertifikatsystemet

Kvotkurvans utformning påverkar inte bara förnybar el

Större delen av den produktionskapacitet av el som byggts i Sverige de senaste tio åren, och som kommer att byggas fram till år 2030, är inom elcertifikatssystemet. Det är därför av stor vikt att välja en kvotkurva där hänsyn även tas till andra faktorer än att ambitionen ska uppnås. Energimyndigheten motiverar valet av kvotkurva utifrån en rad av faktorer som följer nedan.

Kvotkurvan är utformad med hänsyn till elsystemets utveckling och behov

Sverige har idag ett elöverskott som förväntas öka ytterligare med en ökad ambition. Några större nedläggningar av befintliga anläggningar förväntas inte förrän i slutet av 2020-talet. En baktung utbyggnad är mer anpassad till detta, och möjliggör samtidigt att en stor del av produktionskapaciteten finns kvar under de år som kärnkraften förväntas läggas ned samt några år därefter. Anpassningen av elsystemet för att möjliggöra mer variabel elproduktion tar tid, särskilt nätutbyggnad. Förutsättningarna att hantera en stor mängd förnybar el är större mot slutet av 2020-talet.

Överutbyggnad fram till och med år 2020 bör undvikas

Energimyndighetens uppfattning är att all utbyggnad fram till och med år 2020 som överskrider det gemensamma målet med Norge kommer att vara en del av den nya ambitionen, vilket i praktiken skulle ge en mer framtung utbyggnad och ett fortsatt överskott. Energimyndigheten ser en risk för att detta ska ske. En baktung kvotkurva ger en kraftigare signal till marknaden att inte överinvestera i dagsläget då efterfrågan initialt kommer att vara låg.

Kvotökning från år 2022

Norge kan godkänna anläggningar fram till och med december 2021 även om det gemensamma målet ska vara uppfyllt år 2020. Energimyndigheten anser det därför lämpligt att påbörja kvotökning för den nya ambitionen först år 2022 då huvudfunktionen av den gemensamma marknaden har upphört.

Utbyggnadstakten bör inte vara för stor eller för liten

Den årliga efterfrågan på elcertifikat kommer att ge en utbyggnadstakt på 1–3 TWh per år vilket är i nivå med tidigare utbyggnad inom elcertifikatssystemet. Energimyndigheten bedömer att den föreslagna kvotkurvan inte kommer att dämpa investeringarna i förnybar elproduktion så att utbyggnaden stannar av, men att utbyggnaden kommer dämpas något de första åren i perioden. Inte heller bedöms efterfrågan på elcertifikat bli så hög att investeringarna inte hinns med eller att den fördyrar systemet.

Låg kostnad för elkunden

Den baktunga kvotkurvan ger den lägsta kostnaden för elkunden då elpriset på sikt förväntas stiga, även med en utbyggnad på 18 TWh till år 2030, samtidigt som produktionskostnaden för förnybar el förväntas

sjunka. Samtidigt kommer övriga producenter av el påverkas mindre då elpriset initialt inte påverkas så mycket av ambitionshöjningen och på sikt sannolikt stiger oavsett en ambitionshöjning eller ej.

Utformning och optimering av elcertifikatssystemet

Ambitionshöjningen bör ske inom det befintliga systemet

Energimyndigheten anser att ambitionshöjningen bör ske inom den befintliga elcertifikatsmarknaden. En uppdelning av marknaden mellan den nya ambitionen och den nuvarande gemensamma marknaden med Norge skulle vara förenat med stora risker och initialt innebära ett likviditetsproblem. En uppdelning av systemet i två delar skulle i princip innebära att ett nytt stödsystem införs. En sådan förändring skulle behöva utredas och analyseras mer noggrant.

Elcertifikatssystemets grundläggande funktioner skapar kostnadseffektivitet

Energimyndigheten anser att det varit och kommer att vara viktigt för systemets kostnadseffektivitet att det behålls marknadsbaserat, teknikneutralt och styr mot konkurrens mellan kraftslag i anläggningens hela livscykel. Samtidigt är det viktigt med likviditet på elcertifikatsmarknaden, för aktörerna att det finns långsiktiga spelregler och att systemet fungerar i praktiken. Eventuella förändringar som påverkar dessa faktorer bör motiveras väl.

Elcertifikatssystemet bör inte ersätta funktioner i elsystemet

Elcertifikatssystemet påverkar elpriset och därmed den långsiktiga investeringsviljan i elsystemet. Elmarknadens övriga funktioner når dock aktörerna inom elcertifikatssystemet. Det finns, och kommer att finnas, betydande skillnader i intäkter, exempelvis för variabel (lägre) respektive planerbar (högre) beroende på vilken typ av anläggning som byggs och var den placeras. Elcertifikatssystemet bör därför inte ges nya funktioner för att styra mot något annat än att den mest kostnadseffektiva produktionen byggs ut först. Om fler funktioner införs kommer det att skapa nya optimeringsproblem och göra systemet mindre effektivt. Eventuella tekniska krav eller systembehov för att bättre optimera elsystemet bör genomföras utanför elcertifikatsmarknaden.

Vissa förbättringar föreslås men nya stödsystem har inte utretts

Stora förändringar som innebär att de grundläggande förutsättningarna för systemet ändras bör betraktas som att ett nytt system införs. Energimyndigheten har inom ramen för detta uppdrag inte analyserat sådana förslag. Några förbättringar av systemet föreslås dock nedan.

Mikroanläggningar upp till 68 kW bör uteslutas ur elcertifikatssystemet

Mikroproduktion är idag gynnad på flera sätt utöver elcertifikatssystemet som gör att de inte konkurrerar på lika villkor med övriga förnybara kraftslag. Detta skapar en osäkerhet utöver marknadsrisken för aktörer på elcertifikatsmarknaden, exempelvis om utbyggnadstakt och hur stor del

av ambitionshöjningen som kommer att utgöras av sådan kraft. Mikroproducenter har också svårt att agera på elcertifikatsmarknaden, och det är förenat med en omotiverat stor administrativ börda för både producenten och myndigheten i relation till andelen tilldelade elcertifikat och värdet av dessa.

Tiden mellan tilldelningsperioder av elcertifikat bör regleras

Idag kan en ägare till en anläggning som genomfört en omfattande ombyggnad när som helst ansöka om en ny tilldelningsperiod. Energimyndigheten vill begränsa den möjligheten så att det ska ha gått cirka 20 år från det att den första tilldelningen sker till att en ny tilldelningsperiod kan påbörjas. Syftet är att minska risken att anläggningar byggs om enbart för att stödet upphör eller att anläggningar optimeras för enbart 15 års drift. Förslaget bör dock utredas ytterligare, bland annat med avseende på tidsperioden och om det ska finnas undantag.

Inga elcertifikat bör tilldelas om spotpriset på el är noll eller lägre

Om elmarknaden med negativa priser signalerar att det inte finns efterfrågan motsvarande all el som produceras bör inte stöd utgå till anläggningar under dessa timmar. Elmarknaden kan då på ett bättre sätt avgöra hur överskottet ska hanteras, genom att stänga av viss produktion eller använda mer el. Detta är också i linje med EU:s ambition för styrmedel när det gäller bland annat statsstödsregler, som dock inte omfattar elcertifikatssystemet.

Sjunkande produktionskostnader över tid (teknisk) bör hanteras av marknaden

Aktörer på elcertifikatsmarknaden har uttryckt en oro för att sjunkande produktionskostnader som sänker intäkterna och påverkar tidigare investeringar är en risk som kommer att påverka investeringsklimatet även i framtiden. Ofta kallat tekniskrisk. Energimyndigheten anser att detta är en marknadsrisk som ska hanteras av aktörer på elcertifikatsmarknaden och inte med en mekanism i elcertifikatssystemet. Det är osäkert hur mycket och om produktionskostnaden kommer att sjunka i framtiden men sannolikt inte så mycket som tidigare, inte minst på grund av den mycket låga ränta som på sikt kan förväntas stiga. Beroende på hur investerare prissäkrar el och elcertifikat eller låser räntor påverkas de dessutom mer eller mindre av tekniskrisken.

Nedtrappningsmodell eller motsvarande bör inte införas

För att skydda investerare mot tekniskrisken och för att få ett snabbare avslut på elcertifikatssystemet har aktörer inom elcertifikatssystemet föreslagit en modell där efterfrågan ökar med 18 TWh fram till år 2030 men möjligheten att få elcertifikat upphör redan år 2035. Senare investerare får då elcertifikat i färre år.

En sådan modell riskerar att förskjuta investeringarna till ett tidigare årtal, medför en osäkerhet i den totala efterfrågan på elcertifikat och i justeringen av kvotkurvan samt skapar en osäkerhet kring prissättning och terminshandel av elcertifikat. Energimyndigheten anser därför att en

sådan modell inte bör införas. Eventuella åtgärder mot en teknikrisk måste också stå i proportion mot den sänkning av produktionskostnaden som förväntas ske. Eftersom nivån på den framtida produktionskostnaden är oklar finns risken att åtgärden i stället gör elcertifikatssystemet dyrare.

Vi bör införa en stoppmekanism år 2030

I förra delrapporteringen konstaterade Energimyndigheten att det finns ett behov av att införa någon form av stoppmekanism när ambitionshöjningen nåtts för att minska osäkerheter för investerare nära målåret samt för att undvika överutbyggnad. Samtidigt konstaterades att det egentligen är för sent att vänta med att införa mekanismen nära inpå målåret. Energimyndigheten anser därför att det i god tid innan de nya kvoterna börjar gälla år 2022 ska finnas en stoppmekanism på plats och att utformningen av denna bör utredas snarast.

Det bör övervägas att redan nu införa en regel där anläggningar som tas i drift efter ett visst datum, med koppling till det nya målåret, inte kan godkännas för tilldelning av elcertifikat men som senare eventuellt kan ersättas med någon annan stoppmekanism.

Elcertifikatens giltighetstid bör utredas

Ett sätt att få aktörer att bättre följa kvotkurvans efterfrågan på elcertifikat och minska risken för överutbyggnad är att begränsa elcertifikatens giltighetstid. Detta skulle också fungera som ett tak för hur stor reserv av elcertifikat som kan finnas på marknaden. Energimyndigheten har inte haft möjlighet att analysera detta i denna kontrollstation men frågan bör utredas vidare.

Andra förbättringsåtgärder som tidigare analyserats i elcertifikatssystemet kan också behöva analyseras igen. Inte minst då flera förutsättningar förändrats, såsom den gemensamma marknaden med Norge och den nya ambitionen fram till år 2030.

Konsekvenser av den nya ambitionen

Energimyndigheten har inte gjort någon fullständig konsekvensanalys av kvotkurvans höjning, såsom indirekta effekter, eller tittat på alternativa scenarier utan kvotkurva. Vissa direkta effekter redovisas dock nedan.

Nettoökningen av förnybar el kommer att bli lägre än 18 TWh

På grund av att en del förnybara elproduktionsanläggningar förväntas lägga ner fram till år 2030 kommer den totala nettoökningen av förnybar el i Sverige inte att nå upp till 18 TWh. När nedläggningarna kommer att ske och i vilken omfattning är beroende på vilken livslängd anläggningar antas ha och vilka ekonomiska incitament det finns att driva dem vidare. Sannolikt rör det sig om några få TWh. Detta bör dock bevakas i de återkommande kontrollstationerna till elcertifikatssystemet.

Elkundens kostnad oförändrad eller minskar något

Energimyndighetens analys visar att kvotpliktiga elkunder troligtvis kommer få en oförändrad kostnad då elcertifikatskostnaden och nätkostnaden ökar i ungefär samma omfattning som elpriset sjunker. Elkunder

som är befriade från kvotplikt och därmed inte betalar för elcertifikat, främst elintensiva industrier, kommer att få en sänkt kostnad.

Befintliga elcertifikatsberättigade elproducenter får en mer förutsägbar intäkt

Som tidigare nämnts finns en möjlighet att produktionskostnaden sjunker med tiden och att intäkterna från el och elcertifikat blir lägre. Detta ska dock jämföras med ett system utan ambitionshöjning med en period av 15 år utan självklar prissättningsmekanism. Befintliga elcertifikatsberättigade anläggningar bedöms därför få en mer stabil och förutsägbar intäkt än utan en ny ambition.

Investeringar inom förnybar el fortgår

Om utbyggnaden någorlunda följer den givna efterfrågan som kvotkurvan genererar kommer investeringarna i förnybar el hållas på en nivå av cirka 1–3 TWh per år fram till år 2030. Investeringsklimatet förväntas därför fortsätta vara gott men något dämpad initialt.

En större överutbyggnad till år 2020 riskerar att ge låga priser i början av 2020-talet då en baktung kvotkurva har lägre efterfrågan initialt. Men den baktunga kvotkurvan bör samtidigt minska sannolikheten för en överutbyggnad.

Övriga elproducenter påverkas marginellt

Eftersom elpriset kommer att sjunka med en ny ambition kommer intäkterna för övriga elproducenter att bli lägre. Effekten är dock marginell till en början och blir tydligast mot slutet av år 2030. Effekten är också proportionell mot elpriset vilket gör att konsekvenserna blir relativt små vid ett lågt elpris. Vid höga elpriser är visserligen effekten stor men då är samtidigt intäkterna höga.

Elcertifikatsmarknadens likviditet ökar

Konsekvensen av den föreslagna kvotkurvan är att andel elcertifikat per såld elmängd kommer att vara mellan en fjärdedel och en tredjedel under hela 2020-talet. Likviditeten på elcertifikatsmarknaden kommer därmed att var hög. De kvotpliktiga aktörerna kommer att ha en stor mängd elcertifikat som ska annulleras vilket troligen motiverar ett fortsatt aktivt deltagande på elcertifikatsmarknaden för att minska kostnader och att inte riskera en kvotpliktsavgift.

Förteckning över remissinstanserna

Rapporten Kontrollstation 2017 för elcertifikatssystemet – delredovisning 2, ER 2016:09 har skickats till följande remissinstanser.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Försvarmakten, Konjunkturinstitutet, Kammarkollegiet, Statskontoret, Konsumentverket, Naturvårdsverket, Havs- och Vattenmyndigheten, Affärsverket svenska kraftnät, Energimarknadsinspektionen, Konkurrensverket, Tillväxtverket, Skogsstyrelsen, Statens jordbruksverk, Boverket, Riksantikvarieämbetet, Sametinget, Avfall Sverige, Branschföreningen Svensk Torv, Chalmers Tekniska högskola, Energiföretagen Sverige, Energigas Sverige, Fastighetsägarna Sverige, Företagarna, Greenpeace, HSB Riksförbund, Umeå universitet, Jernkontoret, Konsumenternas energimarknadsbyrå, Kungl. Tekniska högskolan (KTH), Lantbrukarnas riksförbund, Linköpings universitet, Luleå tekniska universitet, Näringslivets Regelnämnd, Oberoende elhandlare, SABO, Skogen Kemin Gruvorna och Stålet (SKGS), SveMin, Svenska Bioenergiföreningen, Svenska Elnätsupproret, Svenska Naturskyddsförening, Svenska Trädbränsleföreningen, Svensk Elbrukarförening, Svensk Kraftmäklings AB, Svensk Solenergi, Svensk Vattenkraftförening, Svensk Vindenergi, Svensk Vindkraftförening, Svenskt Näringsliv, Sveriges Energiföreningars Riksorganisation, Sveriges Fiskares Riksförbund, Sveriges kommuner och landsting, Sveriges konsumenter, Sveriges Ornitologiska Förening, Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, Tillväxtanalys, Villaägarnas riksförbund, Världsnaturfonden WWF, Återvinningsindustrierna och Älvräddarnas Samorganisation.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2011:1200) om elcertifikat dels att 1 kap. 1 och 2 §§ och 4 kap. 1, 4, 6 och 8 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas åtta nya paragrafer, 4 kap. 1 a, 1 b, 5 a–5 e och 12 a §§, och närmast före 4 kap. 5 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag syftar till att främja produktion av förnybar el.

Denna lag syftar till att främja produktion av förnybar el *för att*

1. inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden med Norge

a) år 2020 nå målet om att finansiera 15,2 terawattimmar ny förnybar elproduktion, och

b) för perioden fram till 2035 uppfylla volymrelaterade förpliktelser, och

2. år 2020 nå det nationella målet om att finansiera 30 terawattimmar ny förnybar elproduktion jämfört med år 2002.

2 §³

I denna lag betyder:

1. *förnybar el*: elektricitet som produceras av förnybara energikällor eller torv,

2. *förnybar energikälla*: biobränsle, geotermisk energi, solenergi, vattenkraft, vindkraft och vågenergi,

3. *anläggning*: elproduktionsanläggning med en eller flera produktionsenheter bakom samma mätpunkt,

4. *elcertifikat*: bevis som har utfärdats enligt denna lag eller av en annan stat enligt en sådan internationell överenskommelse som avses i 5 §, och som innehåller uppgift om att förnybar el har producerats,

³ Senaste lydelse 2012:399.

5. *kvotplikt*: skyldighet att inneha och annullera elcertifikat i förhållande till försäljning eller användning av el,

6. *beräkningsår*: det kalenderår som föregår den annullering som enligt 4 kap. 11 § sker den 1 april,

7. *elleverantör*: den som yrkesmässigt levererar el, 7. *elleverantör*: den som yrkesmässigt levererar el i en elanvändares uttagspunkt,

8. *elintensiv industri*: företag eller del av ett företag som utgör en egen verksamhet eller verksamhetsgren, där det

a) bedrivs och under de senaste tre åren har bedrivits industriell tillverkning i en process där det använts i genomsnitt minst 190 megawattimmar el för varje miljon kronor av förädlingsvärdet,

b) bedrivs ny verksamhet med industriell tillverkning i en process där det används eller beräknas användas i genomsnitt minst 190 megawattimmar el för varje miljon kronor av förädlingsvärdet, eller

c) bedrivs verksamhet för vilken avdrag får göras för skatt på elektrisk kraft enligt 11 kap. 9 § 2, 3 eller 5 lagen (1994:1776) om skatt på energi,

9. *förädlingsvärde*: skillnaden mellan den elintensiva industrins

– sammanlagda omsättning, det vill säga intäkter från försålda varor och utförda tjänster, inräknat egna uttag, som ingår i företagets normala verksamhet (nettoomsättningen), förändring av varulager, aktiverat arbete för egen räkning, övriga rörelseintäkter samt ränteintäkter, och

– sammanlagda inköp, det vill säga alla rörelsekostnader, inräknat avskrivningar och nedskrivningar på tillgångar, samt räntekostnader dock inte personalkostnader, inräknat arbetsgivaravgifter och kostnader för inhyrd personal.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som avses med biobränsle i första stycket 2.

4 kap.

1 §

Kvotpliktiga är

1. elleverantörer,

2. elanvändare som använder el som de själva producerat om mängden använd el uppgår till mer än 60 megawattimmar per beräkningsår och har producerats i en anläggning med en installerad effekt som är högre än 50 kilowatt,

3. elanvändare i den utsträckning de har använt el som de har importerat eller köpt på den nordiska elbörsen, och

3. elanvändare i den utsträckning de har använt el som de har importerat eller köpt på den nordiska elbörsen,

4. *elproducenter som producerar el i ett internt nät som används utan stöd av nätkoncession, om elen yrkesmässigt levereras vidare till användare som tar ut elen på samma interna nät, och*

4. elintensiva industrier som har registrerats.

5. elintensiva industrier som har registrerats.

- Kvotplikten inträder när*
- 1. en elleverantör börjar leverera el,*
 - 2. en elanvändare börjar använda el som avses i första stycket 2 eller 3, eller*
 - 3. en elintensiv industri har registrerats.*
- Kvotplikten upphör när*
- 1. en elleverantör upphör att leverera el,*
 - 2. en elanvändare upphör att använda el som avses i första stycket 2 eller 3, eller*
 - 3. en elintensiv industri har avregistrerats.*

1 a §

- Kvotplikten inträder när*
- 1. en elleverantör börjar leverera el,*
 - 2. en elanvändare börjar använda el som avses i 1 § första stycket 2 eller 3, eller*
 - 3. en elintensiv industri har registrerats.*

1 b §

- Kvotplikten upphör när*
- 1. en elleverantör upphör att leverera el,*
 - 2. en elanvändare upphör att använda el som avses i 1 § första stycket 2 eller 3, eller*
 - 3. en elintensiv industri har avregistrerats.*

4 §⁴

Kvotplikten ska beräknas genom att *multiplicera* det antal megawattimmar el som sålts eller använts under beräkningsåret med den kvot *som* för beräkningsåret

Kvotplikten ska beräknas genom att det antal megawattimmar el som sålts eller använts under beräkningsåret *multipliceras* med den kvot för beräkningsåret *som*

⁴ Senaste lydelse 2015:624.

anges inom parentes enligt följande:

- 2003 (0,074),
- 2004 (0,081),
- 2005 (0,104),
- 2006 (0,126),
- 2007 (0,151),
- 2008 (0,163),
- 2009 (0,170),
- 2010 (0,179),
- 2011 (0,179),
- 2012 (0,179),
- 2013 (0,135),
- 2014 (0,142),
- 2015 (0,143),
- 2016 (0,231),
- 2017 (0,247),
- 2018 (0,270),
- 2019 (0,291),
- 2020 (0,288),
- 2021 (0,272),
- 2022 (0,257),
- 2023 (0,244),
- 2024 (0,227),
- 2025 (0,206),
- 2026 (0,183),
- 2027 (0,162),
- 2028 (0,146),
- 2029 (0,130),
- 2030 (0,114),
- 2031 (0,094),
- 2032 (0,076),
- 2033 (0,052),
- 2034 (0,028), och
- 2035 (0,013).

Om den beräknade kvotplikten inte omfattar elcertifikat till ett heltal, ska antalet avrundas till närmaste heltal.

bestäms i föreskrifter som regeringen meddelar. Bilaga 5

Regeringens bestämmande av kvot för beräkning av kvotplikt

5 a §

Den kvot som avses i 4 § ska bestämmas genom att en grundterm för beräkningsåret summeras med en justeringsterm för samma år.

Grundtermen ska bestämmas genom att det antal terawattimmar som anges inom parentes för beräkningsåret divideras med den prognostiserade kvotpliktiga elanvändningen för samma år:

- 2018 (... terawattimmar),
- 2019 (... terawattimmar),
- 2020 (... terawattimmar),
- 2021 (... terawattimmar),
- 2022 (... terawattimmar),
- 2023 (... terawattimmar),
- 2024 (... terawattimmar),
- 2025 (... terawattimmar),
- 2026 (... terawattimmar),
- 2027 (... terawattimmar),
- 2028 (... terawattimmar),
- 2029 (... terawattimmar),
- 2030 (... terawattimmar),
- 2031 (... terawattimmar),
- 2032 (... terawattimmar),
- 2033 (... terawattimmar),
- 2034 (... terawattimmar), och
- 2035 (... terawattimmar).

5 c §

Justerings termen ska bestämmas genom att avvikelser för beräkningsåret divideras med den prognostiserade kvotpliktiga elanvändningen för samma år.

Avvikelserna ska avse skillnaden mellan å ena sidan faktiska och nya prognostiserade beräkningar och å andra sidan tidigare beräkningar för beräkningsåret i fråga om annullering, med utgångspunkt i

1. produktion i anläggningar som godkändes för tilldelning av elcertifikat före den 1 januari 2012, och

2. kvotpliktig elanvändning, om beräkningen avser avvikelser för åren innan det år som justeringstermerna ska gälla från.

Avvikelse som avser åren efter det år som justeringstermerna ska gälla från ska läggas på de beräkningsår då avvikelserna inträffar.

Avvikelse som avser åren innan det år som justeringstermerna ska gälla från ska läggas på detta år och de närmast kommande åren, dock högst på sammanlagt fyra år.

5 e §

Kvoter för beräkning av kvotplikten ska bestämmas minst vartannat år och senast året innan det år de ska träda i kraft.

6 §

Den som är kvotpliktig enligt 1 § första stycket 1, 2 eller 3 ska skriftligen anmäla detta till tillsynsmyndigheten. Anmälan ska ske senast två veckor efter det att kvotplikten inträdde. Tillsynsmyndigheten ska registrera den kvotpliktige.

Om tillsynsmyndigheten har en välgrundad anledning att anta att någon är kvotpliktig enligt 1 § första stycket 1, 2 eller 3 utan att ha gjort en anmälan om det ska myndigheten registrera denne. Innan en sådan registrering sker, ska den som berörs av åtgärden få tillfälle att yttra sig.

Ett beslut om registrering gäller omedelbart.

Den som är kvotpliktig enligt 1 § 1, 2 eller 3 ska skriftligen anmäla detta till tillsynsmyndigheten. Anmälan ska ske senast två veckor efter det att kvotplikten inträdde. Tillsynsmyndigheten ska registrera den kvotpliktige.

Om tillsynsmyndigheten har en välgrundad anledning att anta att någon är kvotpliktig enligt 1 § 1, 2 eller 3 utan att ha gjort en anmälan om det, ska myndigheten registrera denne. Innan en sådan registrering sker, ska den som berörs av åtgärden få tillfälle att yttra sig.

8 §

Den som inte längre är kvotpliktig enligt 1 § första stycket 1, 2 eller 3 ska skriftligen göra en anmälan om detta till tillsynsmyndigheten. Anmälan ska göras senast två veckor efter det att kvotplikten upphörde. Tillsynsmyndigheten ska avregistrera den som anmälan avser.

Om tillsynsmyndigheten har anledning att anta att någons kvotplikt har upphört utan att den registrerade har gjort en anmälan som avses i första

Den som inte längre är kvotpliktig enligt 1 § 1, 2 eller 3 ska skriftligen göra en anmälan om detta till tillsynsmyndigheten. Anmälan ska göras senast två veckor efter det att kvotplikten upphörde. Tillsynsmyndigheten ska avregistrera den som anmälan avser.

stycket, ska myndigheten avregistrera denne. Innan avregistrering sker, ska den som berörs av åtgärden få tillfälle att yttra sig.

Ett beslut om avregistrering gäller omedelbart.

12 a §

Regeringen får meddela föreskrifter om

1. de kvoter som ska gälla för beräkning av kvotplikten till och med år 20..., och

2. hur avvikelser enligt 5 d § andra stycket ska fördelas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.

Förteckning över remissinstanserna

Följande remissinstanser har yttrat sig över Promemorian Elcertifikats-systemet – vissa frågor inom kontrollstation 2017.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Försvarmakten, Konjunkturinstitutet, Kammarkollegiet, Statskontoret, Konsumentverket, Naturvårdsverket, Havs- och Vattenmyndigheten, Affärsverket svenska kraftnät, Statens energimyndighet, Energimarknadsinspektionen, Konkurrensverket, Tillväxtverket, Skogsstyrelsen, Statens jordbruksverk, Boverket, Riksantikvarieämbetet, Sametinget, Chalmers Tekniska högskola, Energiföretagen Sverige, Energigas Sverige, Institutionen för Nationalekonomi Umeå universitet, Kungl. Tekniska högskolan (KTH), Linköpings universitet, Näringslivets Regelnämnd, Oberoende elhandlare, Skogsindustrierna, Svensk Solenergi, Svensk Vindenergi, Svensk Vindkraftförening, Sveriges Energiföreningars Riksorganisation (SERO), Sveriges kommuner och landsting, Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, Tillväxtanalys, Villaägarnas riksförbund och Regelrådet.

Yttranden har också kommit in från E.ON Sverige AB, HSB Riksförbund, Statkraft och Vattenfall AB.

Följande remissinstanser har inte yttrat sig eller meddelat att man avstår från att yttra sig.

Avfall Sverige, Branschföreningen Svensk Torv, Fastighetsägarna Sverige, Företagarna, Greenpeace, HSB Riksförbund, Jernkontoret, Konsumenternas energimarknadsbyrå, Lantbrukarnas riksförbund, Luleå tekniska universitet, Power Circle, Regelrådet, SABO, Skogen Kemin Gruvorna och Stålet (SKGS), SveMin, Svenska Bioenergiföreningen, Svenska Elnätsupproret, Svenska Naturskyddsförening, Svenska Trädbränsleföreningen, Svensk Elbrukarförening, Svensk Kraftmäkling AB, Svensk Vattenkraftförening, Svenskt Näringsliv, Sveriges Fiskares Riksförbund, Sveriges konsumenter, Sveriges Ornitologiska Förening, Världsnaturfonden WWF, Återvinningsindustrierna och Älvräddarnas Samorganisation.